

ประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม
เรื่อง หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ (๓) และ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมติคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม จึงออกประกาศให้ใช้หลักสูตรภาคภาษาบาลีเป็นหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ทั้งนี้ รายละเอียดให้เป็นไปตามแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

สมเด็จพระธีรญาณมุนี
(สมเด็จพระธีรญาณมุนี)

ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

หลักสูตร

การศึกษาพระปริยัติธรรม

แผนกบาลีสนามหลวง

กองบาลีสนามหลวง

สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง
ตึกวิเศษธรรมกาย ชั้น ๓
วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
๑๐๑๖๐

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง

สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ตึกเมตตาปฐิ วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ ๑๐๑๖๐

โทร. ๐๒ ๔๐๘ ๒๕๐๐, ๐๒ ๘๖๙ ๐๔๘๕

ลิขสิทธิ์ : ของสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

ISBN –

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ถนนบำรุงเมือง แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐ โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๓ ๓๓๕๑, ๐๒-๒๒๓ ๕๕๔๘

ที่ปรึกษา

๑. พระพรหมโมลี	แม่กองบาลีสนามหลวง
๒. พระพรหมวัชรธีรจารย์	รองแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำสำนักอำนวยการ
๓. พระพรหมวชิโรดม	รองแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำวันออก
๔. พระพรหมวัชรสุทธาจารย์	รองแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำคณะธรรมยุต
๕. พระธรรมวชิรเมธี	รองแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำหนกลาง
๖. พระธรรมวชิราจารย์	รองแม่กองบาลีสนามหลวง ประจำหนใต้
๗. นายอินทพร จันเี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. พระธรรมวชิโรดม (พล อาภากร ป.ธ.๙)	ประธานคณะกรรมการ
๒. พระเทพวชิรธีรคุณ (นิกร มโนโร ป.ธ.๙)	รองประธานคณะกรรมการ
๓. พระศรีสุทธีเวที (ขวัญ ธิรมโน ป.ธ.๙)	คณะกรรมการ
๔. พระอุดมบัณฑิต (สมศักดิ์ สุทธิญาณเมธี ป.ธ.๙)	คณะกรรมการ
๕. พระศรีรัตนวิมล (วีรภัทร รตนปญโย ป.ธ.๙)	คณะกรรมการ
๖. พระศรีวัชรวิมล (วีระนิต อภิธมโม ป.ธ.๙)	คณะกรรมการ
๗. พระปริยัติวัชราท (สมภูมิ สมจิตโต ป.ธ.๓)	คณะกรรมการ
๘. พระมหาวัณนัพร อภิวิฑฒโน ป.ธ.๙	คณะกรรมการ
๙. พระมหาสุตติภค อภินนโท ป.ธ.๙	คณะกรรมการ
๑๐. พระมหาสาโรจน์ ปญญาวชิโร ป.ธ.๙	คณะกรรมการ
๑๑. พระมหาพรภวิทย์ จิรวิฑุโข ป.ธ.๙	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวสายพิรุณ เพิ่มพูล	ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๓. นางราตรี ศิริพันธุ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔. นายพิศุทธิ์ ศิริพันธุ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕. นางนงลักษณ์ ไชยเสน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๖. รศ.วิโรจน์ คุ่มครอง ป.ธ.๙	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๗. ดร.ชัยชาญ ศรีหานู ป.ธ.๗	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๘. พระมหาเดชจำลอง พุทธิเตโช ป.ธ.๙	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๙. พระครูปลัดสุวัฒนสมาธิคุณ (กฤษณ์ ภูมิตฺตโร ป.ธ.๗)	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวมงคลรัตน์ รัตนพิพัตร์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาวธัญลักษณ์ ดวงจำปา	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสณามหลวง ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและพัฒนามาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ให้มีความเป็นเอกภาพและทันสมัย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยังคงรักษาแก่นแท้ของพระธรรมวินัยอันเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา

การจัดทำหลักสูตรครั้งนี้ เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในพระธรรมวินัยอย่างลึกซึ้ง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรนี้ครอบคลุมการศึกษาตั้งแต่ระดับประโยค ๑-๒ ไปจนถึงประโยค ป.๕.๙ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน

นอกจากนี้ หลักสูตรยังได้คำนึงถึงการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังคงดำรงตนอยู่ในฐานะศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสณามหลวงฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของคณะสงฆ์ และเป็นรากฐานสำคัญในการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป ทั้งนี้ ความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้จะเกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะสงฆ์ ครูอาจารย์ ผู้เรียน และพุทธศาสนิกชนทั่วไป

คณะทำงาน

จัดทำหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสณามหลวง

อนุโมทนาภา

สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง มีความปลาบปลื้มปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความสำเร็จในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ตั้งแต่ระดับประโยค ๑-๒ ไปจนถึงประโยค ป.ธ.๙ ให้สำเร็จลุล่วงเป็นมาตรฐานเดียวกันอย่างสมบูรณ์ นับเป็นมิติใหม่ในประวัติศาสตร์การศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ ที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีตกาล การพัฒนาหลักสูตรนี้มีใช้เพียงการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานเท่านั้น หากแต่เป็นการยกระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม

ความสำเร็จครั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความรู้ความสามารถ ความเสียสละ และปัญญาอันแหลมคม ของคณะทำงานทุกท่าน ที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ ระดมสรรพกำลังความรู้ความสามารถ เพื่อสร้างสรรค์หลักสูตรอันทรงคุณค่านี้ขึ้นมา ขอชื่นชมในความมุ่งมั่นและวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ของคณะทำงานทุกท่าน หลักสูตรใหม่นี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตศาสนทายาทที่มีคุณภาพ มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัย สามารถนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้และเผยแผ่ได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย อันจะเป็นกำลังสำคัญในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

การจัดทำหลักสูตรครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจของคณะสงฆ์ ในการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีความเป็นเอกภาพ มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของคณะสงฆ์โดยรวม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม เชื่อมานว่าด้วยหลักสูตรใหม่นี้ การศึกษาพระปริยัติธรรมจะมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตพระภิกษุสามเณรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งจะเป็นศาสนทายาทที่ดีและเป็นกำลังสำคัญ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอนาคต

ในนามของสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาและผลงานอันทรงคุณค่าของคณะทำงานทุกท่าน ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบความสำเร็จด้วยจตุรพิธพรชัย คืออายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธรรมสารสมบัติ และสัมฤทธิ์ผลในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป ขอให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวงนี้ จงเป็นประทีปส่องทางให้การศึกษาของคณะสงฆ์เจริญรุ่งเรือง เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาของพุทธศาสนิกชน และดำรงมั่นเป็นหลักชัยให้แก่พระพุทธศาสนาสืบไปชั่วกาลนาน

พระพรหมโมลี
แม่กองบาลีสนามหลวง

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	๑
ระยะเวลาเรียนหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสันามหลวง พ.ศ. ๒๕๖๗.....	๖
ระดับชั้นประโยค ๑-๒	
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....	๗
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๘
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๙
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๙
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๑๐
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๑๐
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๑๒
รายวิชา บาลีไวยากรณ์.....	๑๓
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๑๔
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๑๕
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๑๕
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๑๖
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๑๖
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๑๘
ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๓	
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....	๑๙
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๒๐
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๒๑
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๒๑
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๒๒
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๒๒
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๒๔
รายวิชา สัมพันธ์ไทย.....	๒๕
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๒๖
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๒๗
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๒๗
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๒๘
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๒๘
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๓๐

รายวิชา บุรพภาค.....	๓๑
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๓๒
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๓๓
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๓๓
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๓๔
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๓๔
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๓๖

รายวิชา บาลีไวยากรณ์.....	๓๗
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๓๘
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๓๙
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๓๙
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๔๐
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๔๐
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๔๒

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔

รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ.....	๔๓
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๔๔
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๔๕
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๔๕
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๔๕
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๔๖
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๔๘

รายวิชา แปลมคธเป็นไทย.....	
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๔๙
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๕๐
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๕๑
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๕๑
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๕๑
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๕๔

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕

รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ.....	๕๕
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๕๖
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๕๗
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๕๗
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๕๗
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๕๘

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๖๐
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....	๖๑
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๖๒
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๖๓
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๖๓
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๖๓
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๖๔
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๖๖

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖

รายวิชา แพลไทยเป็นมคร.....	๖๗
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๖๘
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๖๙
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๖๙
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๖๙
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๗๐
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๗๒
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....	๗๓
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๗๔
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๗๕
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๗๕
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๗๕
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน.....	๗๖
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๗๗

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗

รายวิชา แพลไทยเป็นมคร.....	๗๙
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๘๐
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๘๑
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๘๑
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๘๑
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....	๘๓
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....	๘๘
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....	๘๙
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....	๙๐
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๙๑
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๙๑
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๙๒

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....๙๓

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....๙๗

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘

รายวิชา แต่งฉันทภาษามคร.....๙๙

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....๑๐๐

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....๑๐๑

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....๑๐๑

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....๑๐๑

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....๑๐๓

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....๑๐๕

รายวิชา แปลไทยเป็นมคร.....๑๐๗

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....๑๐๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....๑๐๙

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....๑๐๙

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....๑๑๐

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....๑๑๑

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....๑๑๖

รายวิชา แปลมครเป็นไทย.....๑๑๗

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....๑๑๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....๑๑๙

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....๑๑๙

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....๑๑๙

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....๑๒๑

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....๑๒๕

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙

รายวิชา แต่งไทยเป็นมคร.....๑๒๗

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....๑๒๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....๑๒๙

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....๑๒๙

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....๑๒๙

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....๑๓๑

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้.....๑๓๔

รายวิชา แปลไทยเป็นมคร.....๑๓๕

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป.....๑๓๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....๑๓๗

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินงาน.....๑๓๗

หมวดที่ ๔	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๑๓๘
หมวดที่ ๕	การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....	๑๓๙
หมวดที่ ๖	แหล่งการเรียนรู้.....	๑๔๓
รายวิชา แพลมครเป็นไทย.....		๑๔๕
หมวดที่ ๑	ข้อมูลทั่วไป.....	๑๔๖
หมวดที่ ๒	จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	๑๔๗
หมวดที่ ๓	ลักษณะและการดำเนินงาน.....	๑๔๗
หมวดที่ ๔	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	๑๔๘
หมวดที่ ๕	การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล.....	๑๔๙
หมวดที่ ๖	แหล่งการเรียนรู้.....	๑๕๒

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความสำคัญและความเป็นมา

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG4)
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔
กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
แผนการศึกษาแห่งชาติ

การศึกษาพระปริยัติธรรม

สืบเนื่องจากการจารึก และจำวัดพระไตรปิฎก ใช้ภาษาบาลี จึงจำเป็นที่พระภิกษุสามเณร ต้องศึกษาเล่าเรียนภาษาบาลี เพื่อความเป็นเลิศด้านการศึกษาพระไตรปิฎกโดยได้รับอุปถัมภ์จากพระมหากษัตริย์มาโดยตลอด

วัตถุประสงค์ พรบ.พระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- (๒) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดังมาโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป
- (๓) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

๑

การทำหลักสูตรแกนบาลีสันามหลวง

เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีมาตรฐาน จึงได้ทำหลักสูตรแกนกลางบาลีสันามหลวงขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๒

กรอบที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร

๑. การศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก แบบโบราณราชประเพณี
๒. กระบวนการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานแม่กองบาลีสันามหลวง
๓. พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ
๔. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๓

หลักการและจุดมุ่งหมายสำคัญ

๑. เป็นศาสนทายาทที่ดี และเป็นพลเมืองที่ดี
๒. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสันามหลวงอย่างเป็นระบบ
๓. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีให้มีสมรรถนะและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. พัฒนาสำนักเรียน / สำนักศาสนศึกษา ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และนำสู่การพัฒนา กาย สังคม จิต และปัญญา

๔

สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการด้านภาษาศาสตร์
๒. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
๓. ความสามารถสื่อสาร
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการเป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม

๕ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (มาตรา ๑๗)

๑. เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม
๒. มีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา
๓. มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและวินัยสงฆ์
๔. มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ
๕. รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม
๖. มีความภูมิใจความเป็นสมณะ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
๗. มีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมสนับสนุนแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

๖ มาตรฐานสาระการเรียนรู้

๑. บาลีไวยากรณ์	๕. บุรพภาค
๒. แปลมคธเป็นไทย	๖. แต่งฉันทภาษามคธ
๓. แปลไทยเป็นมคธ	๗. แต่งไทยเป็นมคธ
๔. สัมพันธ์ไทย	

๗ มาตรฐานเวลาเรียน

- ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
- ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ
เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์)
 - ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา
เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
 - ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา
เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
 - ภาคเรียนที่ ๔ ภาคมาฆบูชา (พิเศษ) เป็นการทบทวน
อบรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบซ่อม
การจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๕ วัน วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวม
ทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง

๘ องค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตร

- หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป
หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล
หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๙ ระดับชั้นเรียน

๑. เปรียญตรี	๒. เปรียญโท
ประโยค ๑-๒	ประโยค ป.๓-๔
ประโยค ป.๓-๓	ประโยค ป.๓-๕
	ประโยค ป.๓-๖
๓. เปรียญเอก	
ประโยค ป.๓-๗	
ประโยค ป.๓-๘	
ประโยค ป.๓-๙	

๑๐ ระบบวัดผล/ประเมินผล

- ระบบวัดผล / ประเมินผล
- สอบแบบอัตนัย ๑๐๐%
 - ข้อสอบกลาง ของกองบาลีสนามหลวง

๑๑ ระบบมาตรฐานการศึกษา

- ระบบชั้นเรียน
แบ่งออกเป็น ๘ ชั้น ๓ ระดับ
- ระบบเลื่อนชั้น
ต้องสอบผ่านในสนามหลวง ๑๐๐%
- กฎเกณฑ์เป็นไปตามสนามหลวงแผนกบาลีกำหนด
- ระบบวัด/ประเมินผล
สอบอัตนัย ๑๐๐%
- ตัวชี้วัดการบรรลุสมรรถนะ
ตัวชี้วัดสมรรถนะ ๕ สมรรถนะ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความสำคัญและความเป็นมา

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDG4) มุ่งสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ที่รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาสิบสองปีอย่างมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่าย และกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายมุ่งเน้นในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามช่วงวัย ทั้งนี้รัฐได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เป็นรากฐานสืบทอดพระพุทธศาสนาและพัฒนาคนให้มีคุณภาพในสังคม มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมสืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยได้รับอุปถัมภ์จากพระมหากษัตริย์มาโดยตลอดจนมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(๒) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป

(๓) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว สนามหลวงแผนกบาลี จึงมีพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสม กับผู้เรียน และความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน จึงได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรมขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้กับสำนักเรียน สำนักศาสนศึกษาให้ได้มาตรฐาน ยกระดับคุณภาพ และเป็นระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อสร้างศาสนทายาทที่มีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม สร้างความยั่งยืนในการศึกษาพระปริยัติธรรมสืบไป

แนวทางจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง

๑. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี
๒. กระบวนการบริหารจัดการกองบาลีสนามหลวง
๓. พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ
๔. พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

เป้าหมายการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี เพื่อนำไปสู่การเข้าใจ ปฏิบัติ และเผยแผ่ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

หลักการและจุดหมายสำคัญ

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา เป็นศาสนทายาทที่ดีและพลเมืองที่ดีของสังคม รวมทั้งนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เผยแผ่ให้พุทธศาสนิกชนนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสันามหลวงอย่างเป็นระบบ
๓. เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้มีสมรรถนะและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ
๔. เพื่อพัฒนาสำนักเรียน / สำนักศาสนศึกษา ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และนำสู่การพัฒนา กาย สังคม จิต และปัญญา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ (คิดได้ ทำเป็น เห็นคุณค่า)

๑. ความสามารถในการด้านภาษาศาสตร์
๒. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
๓. ความสามารถสื่อสาร
๔. ความสามารถในการเป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม
๕. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและพัฒนาปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐานการเรียนรู้

๑. บาลีไวยากรณ์	๕. บุรพภาค
๒. แปลมคธเป็นไทย	๖. แต่งฉันทภาษามคธ
๓. แปลไทยเป็นมคธ	๘. แต่งไทยเป็นมคธ
๔. สัมพันธ์ไทย	

มาตรฐานเวลาเรียน

๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้

- ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์
- ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
- ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
- ภาคเรียนที่ ๔ ภาคมาฆบูชา (พิเศษ) เป็นการทบทวน อบรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบซ่อม
- การจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๕ วัน วันละ ๕ ชั่วโมง
- จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง

องค์ประกอบการจัดทำมาตรฐานแกนกลางหลักสูตรรายวิชา

- หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป
- หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
- หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ
- หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล
- หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

ระยะเวลาเรียนหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
บาลีสถนามหลวง พ.ศ. ๒๕๖๗

ชั้น	รายวิชา	ชั่วโมง	รวมชั่วโมง ตลอดปีการศึกษา	หมายเหตุ
ประโยค ๑-๒	-แปลมครเป็นไทย -บาลีไวยากรณ์	๔๘๐ ๓๒๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๓	-แปลมครเป็นไทย -สัมพันธไทย -บาลีไวยากรณ์ -บุรพภาค	๒๘๐ ๒๘๐ ๒๐๐ ๔๐	๘๐๐	ภาคเรียนที่ ๓
ประโยค ป.ธ.๔	-แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๓๒๐ ๔๘๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๕	-แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๓๒๐ ๔๘๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๖	-แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๓๒๐ ๔๘๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๗	-แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๓๒๐ ๔๘๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๘	-แต่งฉันทภาษามคร -แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๑๖๐ ๓๒๐ ๓๒๐	๘๐๐	
ประโยค ป.ธ.๙	-แต่งไทยเป็นมคร -แปลไทยเป็นมคร -แปลมครเป็นไทย	๑๖๐ ๓๒๐ ๓๒๐	๘๐๐	

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ๑-๒
รายวิชา แปลมคธเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ๑-๒

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลมคร เป็นไทย ชั้นประโยค ๑-๒ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์
๒. ความรู้หลักการแพลมครเป็นไทย
๓. มีความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้นในอัมมปัทฏฐกถา
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ๑-๒ (๒๑๒๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์ ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ๑-๒ มีเวลาเรียนรวม ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ๑-๒
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์**๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา**

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา หมวดธรรม โครงสร้างภาษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา รวมไปถึงหลักการแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย ทั้งแปลโดยพยัญชนะถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และการแปลโดยอรรถคือแปลเอาความหมายของภาษา เพื่อรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ บอกความหมายหลักบาลีไวยากรณ์ รวมถึงอธิบายความสัมพันธ์ของภาษา

๒.๒ อธิบายหลักการแปลภาษามคธ เป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทั้งโดยพยัญชนะตามหลักบาลีไวยากรณ์และโดยอรรถ

๒.๓ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในวิชาที่เรียนสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ**๑. คำอธิบายรายวิชา**

การแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย โดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และโดยอรรถ รู้โครงสร้างของภาษาและสำนวนการแปล รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๘๐ (๓๖๐-๑๒๐-๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๖๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์ ● บอกหลักบาลีไวยากรณ์ได้ ● บอกโครงสร้างของภาษาบาลีได้
มีความรู้หลักการแปลมคธเป็นไทย ● สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้ ● สามารถแปลมคธเป็นไทยเบื้องต้นได้
มีความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้น ● บอกหลักธรรมเบื้องต้นได้ ● นำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการแปลมคธเป็นไทย	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๓	หน่วยที่ ๑ ธมมปทฎจกถา ปจโม ภาโค	๑๒๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ ธมมปทฎจกถา ทุตโย ภาโค	๑๒๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ ธมมปทฎจกถา ตติโย ภาโค	๑๒๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ ธมมปทฎจกถา จตุตถโย ภาโค	๑๐๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการแปล มคธเป็นไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≤๕๑ (คะแนนหักจากการแปล มคธเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≤๕๕ (คะแนนหักจากการแปล มคธเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๑)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๒)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๓)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๔)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ปจโม ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ทุติโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ตติโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (จตุตถโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒.ข้อมูลสำคัญ

- พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่มที่ ๒๕

๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ๑-๒
รายวิชา บาลีไวยากรณ์

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา บาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ๑-๒

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาบาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ๑-๒ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้พื้นฐานบาลีไวยากรณ์
๒. มีการออกเสียงภาษาบาลีได้ถูกต้อง
๓. มีความเข้าใจในภาษาบาลีเบื้องต้น
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
บาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ๑-๒ (บ๑๒๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง
ในรายวิชาบาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ๑-๒ มีเวลาเรียนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ
ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา
ชั้นประโยค ๑-๒
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. สถานที่เรียน
ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์**๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา**

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี และหลักบาลีไวยากรณ์เบื้องต้น ประกอบด้วยสมัญญาภิธาน สนธิ นาม อพยยศัพท์ สมาส ตัทธิธ อาชยาต และกิตก์ สามารถใช้หลักไวยากรณ์ในการศึกษาภาษาบาลีเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนพระปริยัติธรรมได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในการอ่าน เขียนภาษาบาลีเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง รู้อักษรในภาษาบาลี การออกเสียง รู้ประเภทคำศัพท์ การแจกศัพท์ การสร้างคำนามและกิริยาได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ**๑. คำอธิบายรายวิชา**

บาลีไวยากรณ์ มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาอักขรวิธีตามหลักสมัญญาภิธาน สนธิ นาม อพยยศัพท์ สมาส ตัทธิธ อาชยาต และกิตก์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี สนามหลวง

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐-๘๐-๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	สอนเสริม/การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การทอ้งและส่งแบบบาลีไวยากรณ์ตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้พื้นฐานบาลีไวยากรณ์ ● บอกความรู้พื้นฐานบาลีไวยากรณ์
มีความเข้าใจในภาษาบาลีเบื้องต้น ● เข้าใจในภาษาบาลีเบื้องต้น
มีทักษะการใช้ภาษาบาลีเบื้องต้นได้ ● มีทักษะในการใช้ภาษาบาลีเบื้องต้น
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ บาลีเบื้องต้น - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาบาลี - ความสำคัญของภาษาบาลี	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการออกเสียง - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ สมัญญานิธานและสนธิ (ประเภทสอบถามความจำ)	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการออกเสียง - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการออกเสียง

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๔	หน่วยที่ ๒ นามและอักษยศัพท์ (ประเภททดสอบถามความจำ)	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการออกเสียง - ฝึกทักษะในการแจกศัพท์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการออกเสียง - ฝึกปฏิบัติการแจกศัพท์
๕	หน่วยที่ ๓ อาชยาตและกิตก์ (ประเภททดสอบถามความจำ)	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการออกเสียง - ฝึกวิเคราะห์ศัพท์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการออกเสียง - ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ศัพท์
๖	หน่วยที่ ๔ สมาสและตัทธิต (ประเภททดสอบถามความจำ)	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการออกเสียง - ฝึกวิเคราะห์ศัพท์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการออกเสียง - ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ศัพท์

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรวมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย ร้อยละ ๗๕ (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการ สอบบาลีไวยากรณ์ ผิดตั้งแต่ ๒๑ ขึ้น ไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการ สอบบาลีไวยากรณ์ ผิดไม่เกิน ๒๐)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการสอบบาลี ไวยากรณ์ ผิดไม่เกิน ๑๕)
ฝึกปฏิบัติ ร้อยละ ๑๕ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน ร้อยละ ๑๐ (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๑ สมัญญาภิธานและสนธิ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๒ นามและอักษยศัพท์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๓ สมาสและดัตถิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๔ อาขยาตและกิตก์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

- คัมภีร์ไวยากรณ์กัจจายนสูตร
- คัมภีร์ปทรูปสิทธิ

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- คัมภีร์รูปสิทธิที่ปนี เล่ม ๑-๒

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓
รายวิชา แปลมคธเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลมคร เป็นไทย ชั้นประโยค ป.ธ. ๓ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลมครเป็นไทย
๓. มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้น ในอัมมปัทฏฐกถา และสามารถเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ (ป๐๓๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์ ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ มีเวลาเรียนรวม ๒๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ. ๓
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจโครงสร้าง ความสัมพันธ์ของโครงสร้างประโยคภาษาบาลี หลักการแปลภาษามคธ เป็นภาษาไทย ทั้งการแปลโดยพยัญชนะตามหลักบาลีไวยากรณ์และการแปลโดยอรรถ เพื่อความเข้าใจประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา หลักธรรมเบื้องต้นทางพระพุทธศาสนาและนำไปเผยแผ่ได้

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ บอกความหมายหลักบาลีไวยากรณ์ รวมถึงอธิบายความสัมพันธ์ของโครงสร้างประโยคภาษาบาลีได้

๒.๒ อธิบายหลักการแปลภาษามคธเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทั้งโดยพยัญชนะตามหลักบาลีไวยากรณ์ และโดยอรรถ

๒.๓ สามารถนำหลักธรรมเบื้องต้นในวิชาที่เรียนไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย โดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และโดยอรรถ รู้โครงสร้างของภาษาและสำนวนการแปล รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๒๘๐ (๒๑๐ - ๗๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๑๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๗๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์ - อธิบายหลักบาลีไวยากรณ์ได้ - อธิบายความสัมพันธ์ของโครงสร้างประโยคภาษาบาลีได้
มีความรู้หลักการแปลมคธเป็นไทย - สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้ - สามารถแปลมคธเป็นไทยได้อย่างถูกต้อง
มีความเข้าใจหลักธรรม - อธิบายหลักธรรมได้อย่างถูกต้อง - เผยแผ่หลักธรรมเบื้องต้นได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย - มีวินัยในการเข้าเรียน - ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๒๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการแปลมคธเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๓	หน่วยที่ ๑ ธมมปทภูจกถา ปญจโม ภาโค	๕๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ ธมมปทภูจกถา ฉฐุโร ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ ธมมปทภูจกถา สตุตโม ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ ธมมปทภูจกถา อฏฐโม ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนร่วมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการ แปลมครเป็นไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≤๕๑ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≤๕๕ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๕)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๖)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๗)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๘)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓) **ธมฺมปทฏฐกถา (ปญจโม ภาโค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธมฺมปทฏฐกถา (ฉฏฐโม ภาโค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธมฺมปทฏฐกถา (สတ္ตโม ภาโค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธมฺมปทฏฐกถา (อฏฐโม ภาโค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

- พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่มที่ ๒๕

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๓
รายวิชา สัมพันธ์ไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชา สัมพันธ์ไทย ชั้นประโยค ป.ธ. ๓

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาสัมพันธ์ไทย ชั้นประโยค ป.ธ. ๓ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาติไวยากรณ์
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลมคธเป็นไทย
๓. มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้นในอัมมบัทฏฐกถา และสามารถเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
รายวิชาสัมพันธ์ไทย ชั้นประโยค ป.ธ. ๓ (ป๐๓๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์ ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา สัมพันธ์ไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ มีเวลาเรียนรวม ๒๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ. ๓
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. สถานที่เรียน
ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา
เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจหน้าที่ ชื่อ และความสัมพันธ์ของอักขรวิธีในประโยคภาษาบาลี รวมทั้งมีทักษะในการแปลวากยสัมพันธ์ในประโยคภาษาบาลี
๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา
๒.๑ สามารถอธิบายหลักบาลีไวยากรณ์ได้
๒.๒ สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้
๒.๓ สามารถอธิบายความสัมพันธ์และความสำคัญของประโยคในภาษาบาลีได้
๒.๔ สามารถใช้หลักธรรมเพื่อนำสู่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเบื้องต้น

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา		
สัมพันธ์ไทย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของศัพท์และบทต่างๆ ความเชื่อมโยงของศัพท์และบทต่างๆ ในประโยค รวมทั้งเพิ่มทักษะในการแปลภาษาบาลีให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น		
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๒๘๐ (๒๑๐ - ๗๐ - ๐)		
บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๑๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๗๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล		
วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลและการสัมพันธ์ตามที่ครูมอบหมาย		

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์ ● บอกหลักบาลีไวยากรณ์ได้ ● วิเคราะห์คำศัพท์ตามหลักบาลีไวยากรณ์ได้
มีความรู้หลักการแปลมคธเป็นไทย ● สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้อย่างครบถ้วน ● สามารถแปลมคธเป็นไทยได้อย่างครบถ้วน
มีความรู้หลักสัมพันธ์ และความสำคัญของประโยคในภาษาบาลี ● สามารถบอกชื่อสัมพันธ์ของศัพท์และบทต่างๆในประโยคได้ ● สามารถอธิบายความสัมพันธ์และความสำคัญของประโยคภาษาบาลีได้
มีความเข้าใจหลักธรรม ● อธิบายหลักธรรมได้อย่างถูกต้อง ● เผยแผ่หลักธรรมเบื้องต้นได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๒๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและ ร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการ เรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๒	บทนำ หลักการสัมพันธไทย	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการแปลและการสัมพันธ - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ ธมมปทฎจกถา ปญจโม ภาโค	๕๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในหลักการแปลและการสัมพันธ - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลและการสัมพันธ - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ ธมมปทฎจกถา ฉฏฐโม ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในหลักการแปลและการสัมพันธ - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลและการสัมพันธ - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ ธมมปทฎจกถา สตุตโม ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในหลักการแปลและการสัมพันธ - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลและการสัมพันธ - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ ธมมปทฎจกถา อฏฐโม ภาโค	๗๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในหลักการแปลและการสัมพันธ - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลและการสัมพันธ - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรวมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการสอบ สัมพันธไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≤๕๑ (คะแนนหักจากการสอบ สัมพันธไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≤๕๕ (คะแนนหักจากการสอบ สัมพันธไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๕).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๖).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๗).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๘).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓) **ธัมมปัทฏฐกถา (ปญจโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ฉฐโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (สတ္ตโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (อฏฐโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

- บาลีไวยากรณ์ วากยสัมพันธ์ ภาคที่ ๓ ตอนต้น
- อธิบายวากยสัมพันธ์ เล่มที่ ๑
- อธิบายวากยสัมพันธ์ เล่มที่ ๒

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๓

รายวิชา บุรพภาค

โดย

สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา บุรพภาค ชั้นประโยค ป.ธ. ๓

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในวิชาบุรพภาค ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนหนังสือของทางราชการประเภทต่าง ๆ เช่น จดหมาย คำสั่ง ประกาศ กฎ มติ เป็นต้น
๒. สามารถดำเนินการออกหนังสือได้ตามรูปแบบของทางราชการที่กำหนด
๓. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส บุรพภาค ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ (ป๐๓๐๓)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ รวม ๘ สัปดาห์ ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา บุรพภาค ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ เรียนในภาคเรียนที่ ๓ มีเวลาเรียนรวม ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ. ๓
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา
๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเขียนหนังสือ หรือการออกหนังสือของทางราชการประเภทต่าง ๆ เช่น จดหมาย คำสั่ง ประกาศ กฎ มติ เป็นต้น และสามารถดำเนินการออกหนังสือได้ตามรูปแบบของทางราชการที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

- ๒.๑ บอกประเภทของหนังสือราชการได้
- ๒.๒ อธิบายการเขียนหนังสือราชการได้
- ๒.๓ จัดทำหนังสือราชการประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การเขียนหนังสือ หรือการออกหนังสือของทางราชการประเภทต่าง ๆ เช่น จดหมาย คำสั่ง ประกาศ กฎ มติ เป็นต้น และวิธีการดำเนินการออกหนังสือได้ตามรูปแบบของทางราชการที่กำหนด

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๐ (๓๐ - ๑๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ ตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้เรื่องประเภทของหนังสือราชการได้ • บอกประเภทของหนังสือราชการได้ • จำแนกประเภทของหนังสือราชการได้
มีความรู้ในการเขียนหนังสือราชการได้ • สามารถอธิบายหลักการเขียนหนังสือราชการแต่ละประเภทได้
สามารถจัดทำหนังสือราชการประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง • สามารถจัดทำหนังสือราชการประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง • สามารถแก้ไขหนังสือราชการประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย • มีวินัยในการเข้าเรียน • ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการบูรพภาค	๒	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการบูรพภาค - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติ - ตรวจสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ ประเภทของหนังสือราชการ	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้ประเภทของหนังสือราชการ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติ - ตรวจสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๔	หน่วยที่ ๒ การเขียนหนังสือราชการ	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้การเขียนหนังสือราชการ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติ - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ การออกหนังสือราชการ	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้การออกหนังสือราชการ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติ - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ การจัดเก็บหนังสือราชการ	๖	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้การจัดเก็บหนังสือ ราชการ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติ - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการสอบ บุรพภาค ตั้งแต่ ๑๒ ขึ้นไป)	-	≥๕๑ (คะแนนหักจากการสอบ บุรพภาค ไม่เกิน ๑๒)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ ฉบับที่ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔
๒. ข้อมูลสำคัญ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ ฉบับที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ
-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๓
รายวิชา บาลีไวยากรณ์

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา บาลีไวยากรณ์ ชั้นประโยค ป.ธ. ๓

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาบาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้นและสามารถเผยแผ่ได้
๓. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป (เค้าโครงการสอน)

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส บาลีไวยากรณ์ ชั้นประโยค ป.ธ. ๓ (ป๐๓๐๔)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง <u>ในรายวิชาบาลีไวยากรณ์ ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๓ มีเวลาเรียนรวม ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา</u>
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ. ๓
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี และการประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วยสมัญญาภิธาน สนธิ นาม อพยยศัพท์ สมาส ตัทธิธ อาชยาต และกิตก์ สามารถใช้หลักบาลีไวยากรณ์เป็นหลักในการศึกษาภาษาบาลีขั้นสูงได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่าน เขียน ภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง รู้อักษรในภาษาบาลี การออกเสียง วิธีการติดต่อศัพท์สนธิ นาม อพยยศัพท์ สมาส ตัทธิธ อาชยาต และกิตก์ และประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ขั้นสูงได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

บาลีไวยากรณ์ มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาอักขรวิธี วิธีอ่านภาษาบาลีตามหลักสมัญญาภิธาน และสนธิ ให้รู้ฐาน กรณ์ การออกเสียง ตัวสัณยค การต่ออักษรด้วยวิธีสนธิกริโยปกรณ์ต่างๆ นาม อพยยศัพท์ สมาส ตัทธิธ อาชยาต และกิตก์ และประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๒๐๐ (๑๕๐ - ๕๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๑๕๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๕๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การทอ้งและส่งแบบบาลีไวยากรณ์ตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูง ● บอกหลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูงได้
มีความเข้าใจหลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูงเพื่อการนำไปใช้ ● สามารถนำหลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูงไปใช้ได้อย่างถูกต้อง
มีความสามารถประยุกต์ใช้หลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูง ● สามารถประยุกต์ใช้หลักบาติไวยากรณ์ขั้นสูงในการแปลได้อย่างถูกต้อง
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักบาติไวยากรณ์ระดับชั้นประโยค ป.ศ. ๓ - ความรู้เกี่ยวกับหลักบาติไวยากรณ์ - ความสำคัญของหลักบาติไวยากรณ์	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ สมัญญาภิธานและสนธิ (ประเภทสอบถามความจำและความเข้าใจ)	๔๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ท่องจำ - ฝึกทักษะในการใช้บาติไวยากรณ์	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการใช้บาติไวยากรณ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
			- ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	
๔	หน่วยที่ ๒ นามและอักษรรูป (ประเภททดสอบความจำและ ความเข้าใจ)	๔๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแจกดศัพท์ - ฝึกทักษะในการใช้บาลี ไวยากรณ์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติการแจกดศัพท์ - ฝึกปฏิบัติการใช้บาลี ไวยากรณ์
๕	หน่วยที่ ๓ อาขยาตและกิตก์ (ประเภททดสอบความจำและ ความเข้าใจ)	๔๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกวิเคราะห์ศัพท์ - ฝึกทักษะในการใช้บาลี ไวยากรณ์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ศัพท์ - ฝึกปฏิบัติการใช้บาลี ไวยากรณ์
๖	หน่วยที่ ๔ สมาสและตัทธิต (ประเภททดสอบความจำและ ความเข้าใจ)	๔๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกวิเคราะห์ศัพท์ - ฝึกทักษะในการใช้บาลี ไวยากรณ์ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย - ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ศัพท์ - ฝึกปฏิบัติการใช้บาลี ไวยากรณ์

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนร่วมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤๕๐ (คะแนนหักจากการสอบ บาลีไวยากรณ์ ผิดเกิน ๒๕)	≤๕๑ (คะแนนหักจากการสอบ บาลีไวยากรณ์ ผิดไม่เกิน ๒๐)	≤๕๕ (คะแนนหักจากการสอบ บาลีไวยากรณ์ ผิดไม่เกิน ๑๕)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๑ สมัญญาภิธานและสนธิ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๒ นามและอักษยศัพท์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๓ สมาสและดัตถิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). บาลีไวยากรณ์ เล่มที่ ๔ อาขยาตและกิตก์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

- คัมภีร์ไวยากรณ์กัจจายนสูตร
- คัมภีร์ปทรูปสัทธิ

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- คัมภีร์รูปสัทธิที่ปนี เล่ม ๑-๒
- คัมภีร์สัททาวีเสส

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลไทย เป็นมคธ ชั้นประโยค ป.ธ. ๔ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้หลักไวยากรณ์
๒. มีความรู้หลักการแปลไทยเป็นมคธ
๓. มีความเข้าใจหลักธรรมในคัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถาเบื้องต้น
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔ (ป๐๔๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๔
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาบาลีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เนื้อหาสาระ และลักษณะทางบาลีไวยากรณ์ที่ใช้ในคัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา ภาคที่ ๑ เช่น โครงสร้างประโยค เป็นต้น สามารถใช้เป็นหลักในการศึกษาการแปลไทยเป็นมคธได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

- ๒.๑ สามารถใช้หลักบาลีไวยากรณ์เพื่อการแปลไทยเป็นมคธได้อย่างถูกต้อง
๒.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในวิชาที่เรียนสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษาไทยเป็นภาษามคธ ให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และหลักการแปลไทยเป็นมคธ ตามเนื้อหาที่ปรากฏในคัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา ภาคที่ ๑ รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐ - ๘๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปี การศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์ ● บอกหลักบาลีไวยากรณ์ได้ ● บอกความสัมพันธ์ของภาษามคธได้
มีความรู้หลักการแปลไทยเป็นมคธ ● สามารถอธิบายหลักการแปลไทยเป็นมคธได้

● สามารถแปลไทยเป็นมครได้
มีความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้น ● บอกหลักธรรมเบื้องต้น ● ประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	แนะนำวิชาและแผนการเรียน การสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและ ร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการ เรียนการสอน - ถาม – ตอบ มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการแปลไทยเป็นมคร	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการแปลไทยเป็น มคร - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ ธมมปทฐฎกถา ปฐโม ภาโค - จกขุपालตเถรวตถุ - มฐฎกถณทลิวตถุ - ติสสตเถรวตถุ - กาลียกขินียา อุปตติวตถุ	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคร - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคร - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ ธมมปทฐฎกถา ปฐโม ภาโค - โกสมพิกวตถุ	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคร	- ถาม-ตอบ

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
	- จุลลกาลมहाกาลวตฺถุ - เทวทตฺตวตฺถุ		- ท่องจำ - ถาโม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคธ - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ ธมมปทฐกถา ปฐโม ภาค - สยขยวตฺถุ	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคธ - ท่องจำ - ถาโม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาโม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคธ - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ ธมมปทฐกถา ปฐโม ภาค - นนทตเถรวตฺถุ - จุนทสุกริวตฺถุ - ธมมิกอุปาสกวตฺถุ - เทวทตฺตวตฺถุ - สุมณาเทวีวตฺถุ - เทวสหายภิกขุวตฺถุ	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคธ - ท่องจำ - ถาโม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาโม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคธ - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนร่วมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≤ ๕๐ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคธ ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥ ๕๑ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคธ ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥ ๕๕ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคธ ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. เอกสารและตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). ธรรมนูญกฎกติกา แบล (ภาค ๑). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓). ธรรมนูญกฎกติกา (ปจโม ภาค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔
รายวิชา แปลมครเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลมคร เป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๔ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีความเชี่ยวชาญการแปลมครเป็นไทย
๓. มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมในมั่งคัลลถทีปนี
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ฝ่าฝืนหาความรู้

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๔ (ป๐๔๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิชาชะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง
ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๔ มีเวลาเรียน รวม ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิชาชะ
ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา
ชั้นประโยค ป.ธ. ๔
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. สถานที่เรียน
ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างและการแปลเนื้อหาในมงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมในมงคลัตถทีปนีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ สามารถแปลมคธเป็นไทยได้ถูกต้องตามหลักการแปล

๒.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในมงคลัตถทีปนีสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างวรรณกรรมภาษาบาลีในมงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๘๐ (๓๖๐-๑๒๐-๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๖๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ - วิเคราะห์หลักบาลีไวยากรณ์ได้ - สามารถประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ได้
มีความเชี่ยวชาญการแปลมคธเป็นไทย - สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้ - สามารถแปลมคธเป็นไทยได้อย่างถูกต้อง
มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมในมั่งคัลลตปิณี - สามารถวิเคราะห์หลักธรรมในมั่งคัลลตปิณีได้ - สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในมั่งคัลลตปิณีต่อการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้ - มีวินัยในการเข้าเรียน - ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา - แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม – ตอบ มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ - หลักการแปลมคธเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๔ - ปณามคาถา - อุปุตติกา	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๓	หน่วยที่ ๑ มงคลตถปิณี ปจโม ภาคโ - ปฐมคากายตถวณณนา	๑๑๔	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ มงคลตถปิณี ปจโม ภาคโ - ทุตติคากายตถวณณนา	๑๑๔	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ มงคลตถปิณี ปจโม ภาคโ - ตติคากายตถวณณนา	๑๒๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๓ มงคลตถปิณี ปจโม ภาคโ - จตุตถคากายตถวณณนา	๑๒๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนร่วมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≥๕๐ (คะแนนหักจากการแปล มคธเป็นไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการ แปลมคธเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการแปลมคธ เป็นไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

คณะกรรมการกองตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๒). **มังคลัตถทีปนี** แปล ภาคที่ ๑ เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๒). **มังคลัตถทีปนี** แปล ภาคที่ ๑ เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระสิริมงคลจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). **มณฑลัตถทีปนี (ปจโม ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ และ ขุททกนิกาย สุตตันตปิฎก เล่มที่ ๒๕ , อรรถกถา ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลไทย เป็นมคธ ชั้นประโยค ป.ธ. ๕ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีความเชี่ยวชาญการแปลไทยเป็นมคธ
๓. มีความรู้ ความเข้าใจและอธิบายหลักธรรมในอัมมปัทฏฐกถา
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕ (ป๐๕๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๕
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาบาลีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เนื้อหาสาระ และลักษณะทางบาลีไวยากรณ์ที่ใช้ใน คัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา ภาคที่ ๒-๔ เช่น โครงสร้างประโยค เป็นต้น สามารถใช้เป็นหลักในการศึกษาการแปลไทยเป็น มครได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ สามารถใช้หลักบาลีไวยากรณ์เพื่อการแปลไทยเป็นมครได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในวิชาที่เรียนสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษาไทยเป็นภาษามคร ให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และหลักการแปลไทยเป็นมคร ตามเนื้อหา ที่ปรากฏในคัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา ภาคที่ ๒-๔ รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐ - ๘๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้หลักบาลีไวยากรณ์ ● บอกหลักบาลีไวยากรณ์ได้ ● บอกโครงสร้างประโยคภาษาบาลีได้
มีความรู้หลักการแปลไทยเป็นมคร ● สามารถอธิบายหลักการแปลไทยเป็นมครได้ ● สามารถแปลไทยเป็นมครได้

มีความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้น ● บอกหลักธรรมเบื้องต้น ● ประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้ ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา ● แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการเปลี่ยนไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๕	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการเปลี่ยนไทยเป็นมคธ - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ ธัมมปทัฏฐกถาแปล ภาคที่ ๒	๑๐๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทยเป็นมคธ - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ ธัมมปทัฏฐกถาแปล ภาคที่ ๓	๑๐๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ท่องจำ	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทยเป็นมคธ - ข้อสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
			- ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	
๕	หน่วยที่ ๓ สัมมนาทัศนศึกษาแปล ภาคที่ ๔	๑๐๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคอ - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคอ - ตรวจสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรวมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≥๕๐ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคอ ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคอ ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคอ ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๓.ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๒)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๓)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๔)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ทติโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ตติโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (จตุตถโย ภาค)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๔.ข้อมูลสำคัญ

- พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่มที่ ๒๕

๕. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕
รายวิชา แปลมคธเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๕ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีความเชี่ยวชาญการแปลมครเป็นไทย
๓. มีความรู้ ความเข้าใจและอธิบายหลักธรรมในอัมมปทัฏฐกถา
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ฝ่าฝืนหาความรู้

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๕ (บ๐๕๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง <u>ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๕ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๔๘๐ ชั่วโมง</u>
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ. ๕
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์**๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา**

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างและการแปลเนื้อหาในมั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๒ เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมในมงคลสูตรและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ สามารถแปลมคธเป็นไทยได้ถูกต้องตามหลักการแปล

๒.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในมงคลสูตรสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ**๑. คำอธิบายรายวิชา**

การแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างวรรณกรรมภาษาบาลีในมั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๒ รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๘๐ (๓๖๐ - ๑๒๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๖๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปี การศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง**ด้านคุณภาพผู้เรียน****- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน**

มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- วิเคราะห์หลักบาลีไวยากรณ์ได้
- สามารถประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ได้

มีความเชี่ยวชาญการแปลมคธเป็นไทย

- สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้

● สามารถแปลมคอเป็นไทยได้อย่างถูกต้อง
มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมในมั่งคั่งตถิปปินี ● สามารถวิเคราะห์หลักธรรมในมั่งคั่งตถิปปินีได้ ● สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในมั่งคั่งตถิปปินีต่อการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้ ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา ● แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม – ตอบ มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ - หลักการแปลมคอเป็นไทยระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๕	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ มั่งคั่งตถิปปินี ทุติโย ภาคโค - ปลูกจุมคาถายตถวณณนา	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ มั่งคั่งตถิปปินี ทุติโย ภาคโค - ญจจุมคาถายตถวณณนา	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ	- ถาม-ตอบ

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
	มงคลตถทีปนี ทุติโย ภาคโ - สุตตมคากายตถาวณณนา		- ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ มงคลตถทีปนี ทุติโย ภาคโ - อฏฐมคากายตถาวณณนา	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๗	หน่วยที่ ๕ มงคลตถทีปนี ทุติโย ภาคโ - นวมคากายตถาวณณนา	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย
๘	หน่วยที่ ๖ มงคลตถทีปนี ทุติโย ภาคโ - ทสมคากายตถาวณณนา	๗๘	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรบน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≥๕๐ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

คณะกรรมการกองตำรา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรง. มังคลัตถทีปนี แปล ภาคที่ ๒ เล่ม ๓. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรง, ๒๕๕๒.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๒). มังคลัตถทีปนี แปล ภาคที่ ๒ เล่ม ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรง, ๒๕๕๒.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๒). มังคลัตถทีปนี แปล ภาคที่ ๒ เล่ม ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรง, ๒๕๕๒.

พระสิริมังคลาจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). มังคลัตถทีปนี (ทศโย โภคา). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรง.

๒. ข้อมูลสำคัญ

พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ และ ขุททกนิกาย สุตตนิบาต เล่มที่ 25 , อรรถกถา ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖

0

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลไทย เป็นมคธ ชั้นประโยค ป.ธ. ๖ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีความเชี่ยวชาญการแปลไทยเป็นมคธ
๓. มีความรู้ ความเข้าใจและอธิบายหลักธรรมในธัมมปัทฏฐกถา
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖ (บ๐๖๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง <u>ในรายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง</u>
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๖
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาบาลีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เนื้อหาสาระ และลักษณะทางบาลีไวยากรณ์ที่ใช้ใน คัมภีร์ธัมมปทัฏฐกถา ภาคที่ ๕-๘ เช่น โครงสร้างประโยค เป็นต้น สามารถใช้เป็นหลักในการศึกษาการแปลไทยเป็น มครได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒.๑ สามารถใช้หลักบาลีไวยากรณ์เพื่อการแปลไทยเป็นมครได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมในวิชาที่เรียนสู่การปฏิบัติได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษาไทยเป็นภาษามคร ให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์และหลักการแปลไทยเป็นมคร ตามเนื้อหา ที่ปรากฏในคัมภีร์ธัมมปทัฏฐกถา ภาคที่ ๕-๘ รวมถึงเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและหลักธรรม

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐ - ๘๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน

- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์อย่างครบถ้วน

- บอกหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลีได้
- บอกโครงสร้างประโยคภาษาบาลีได้

มีความรู้หลักการแปลไทยเป็นมคร

- สามารถอธิบายหลักการแปลไทยเป็นมครได้

● สามารถแปลไทยเป็นมครได้
มีความเข้าใจหลักธรรมเบื้องต้น ● บอกหลักธรรมเบื้องต้น ● ประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ใฝ่หาความรู้ ● มีวินัยในการเข้าเรียน ● ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา ● แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอนดังนี้

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมงบรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการแปลไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๖	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการแปลไทยเป็นมคร - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ข้อสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ ธัมมปทัฏฐกถา ภาคที่ ๕	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคร - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทยเป็นมคร - ข้อสอบบรรยาย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๔	หน่วยที่ ๒ สัมมนาปฐกฐา ภาคที่ ๖	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคร - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคร - ข้อสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ สัมมนาปฐกฐา ภาคที่ ๗	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคร - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคร - ข้อสอบบรรยาย
๖	หน่วยที่ ๔ สัมมนาปฐกฐา ภาคที่ ๘	๗๗	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็น มคร - ห้องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปลไทย เป็นมคร - ข้อสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
คะแนนรมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≥๕๐ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคร ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการแปลไทย เป็นมคร ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการแปล ไทยเป็นมคร ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๕).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๖).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๗).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา แปล (ภาค ๘).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (พ.ศ.๒๕๕๓) **ธัมมปัทฏฐกถา (ปญจโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (ฉกฺโข ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (สคฺตโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **ธัมมปัทฏฐกถา (อฏฺฐโม ภาค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

- พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่มที่ ๒๕

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖
รายวิชา แปลมครเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๖ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีทักษะในการนำหลักบาลีไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีความเชี่ยวชาญการแปลมครเป็นไทย
๓. มีความรู้ ความเข้าใจและวินิจฉัยหลักธรรมวินัยในสมันตปาสาทิกา สามารถนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ฝ่าฝืนหาความรู้

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๖ (บ๐๖๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๖ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๔๘๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๖
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co- requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาวิเคราะห์และแปลเนื้อหาสาระคัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาคที่ ๓ อันเป็นคัมภีร์อรรถกถาพระวินัยที่แต่งอธิบายขยายความคัมภีร์มหาวีรังก์ ซึ่งว่าด้วยข้อบัญญัติหรือสิกขาบทของพระภิกษุเป็นหลัก

๒. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถแปลเนื้อหาพระวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาคที่ ๓ เป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง วินิจฉัยหลักพระวินัยได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

การแปลภาษามคธเป็นไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านประวัติความเป็นมาของคัมภีร์อรรถกถาพระวินัยสมันตปาสาทิกา ภาค ๓ ประกอบด้วยเนื้อหา กล่าวคือ มหาวรรค จุลวรรค บริวารวรรค

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๘๐ (๓๖๐ - ๑๒๐ - ๐)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๖๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ครูให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ การแปลตามที่ครูมอบหมาย

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านคุณภาพผู้เรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์อย่างครบถ้วน - วิเคราะห์หลักไวยากรณ์ของภาษาบาลีได้ - อธิบายความสัมพันธ์ของภาษาได้
มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลมคธเป็นไทย - สามารถอธิบายหลักการแปลมคธเป็นไทยได้ - สามารถแปลมคธเป็นไทยได้อย่างถูกต้อง

มีความรู้และความเข้าใจรรถกถาพระวินัยในสมันตปาสาทิกา • สามารถอธิบายพระวินัยในสมันตปาสาทิกาได้ • สามารถประยุกต์ใช้หลักพระธรรมวินัยในสมันตปาสาทิกาต่อการดำเนินชีวิตได้
- คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน
เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา • มีวินัยในการเข้าเรียน • ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง บรรยาย	วิธีสอน/ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	-
๒	บทนำ หลักการแปลมคธเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๖	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ตรวจสอบบรรยาย
๓	หน่วยที่ ๑ สมันตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ตติโย ภาโค) - มหาวคฺคควณณา	๑๕๖	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ตรวจสอบบรรยาย
๔	หน่วยที่ ๒ สมันตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ตติโย ภาโค) - จุลลวคฺคควณณา	๑๕๖	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ตรวจสอบบรรยาย
๕	หน่วยที่ ๓ สมันตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ตติโย ภาโค) - ปริวารวคฺคควณณา	๑๕๖	- การบรรยายประกอบสื่อ - ฝึกทักษะในการแปล - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	- ถาม-ตอบ - ฝึกปฏิบัติการแปล - ตรวจสอบบรรยาย

เกณฑ์การประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

ผลการประเมิน คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป = ผ่าน
 คะแนนรวมน้อยกว่า ๗๕ คะแนน = ไม่ผ่าน

การประเมินผลการเรียนรู้	เกณฑ์การประเมิน		
	ต้องปรับปรุง	พอใช้	ดี
บรรยาย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของคะแนนรวม)	≥๕๐ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดตั้งแต่ ๑๓ ขึ้นไป)	≥๕๑ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๑๒)	≥๕๕ (คะแนนหักจากการแปล มครเป็นไทย ผิดไม่เกิน ๖)
ฝึกปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของคะแนนรวม)	๕	๑๐	๑๕
เจตคติในการเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนรวม)	๕	๗	๑๐

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

พระพุทโธมหาราชจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). สมณตปาสาธิกา นาม วินยฎจกถา (ตติโย ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฎราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๖). ตติยสมันตปาสาธิกา อรรถกถาพระวินัย มหาวรรค วรรณา ตอน ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๖). ตติยสมันตปาสาธิกา อรรถกถาพระวินัย มหาวรรค วรรณา ตอน ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). จตุตถสมันตปาสาธิกา อรรถกถาพระวินัย จุลลวรรค วรรณา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๖). ปัญจสมันตปาสาธิกา อรรถกถาพระวินัย ปริวารวรรค วรรณา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

พระญาณกิตติเถระ. (พ.ศ.๒๕๖๐). สมณตปาสาธิกาย นาม วินยฎจกถาย อุตตโยชนา (ทุติโย ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หินขจโจปี เจ โหติ
อาจารย์สัสสมปนโน

อุภูฐาตา ธิติมา นโร
นิเส อคฺคิวั ภาสตี.

คนเรายังมีชาติกำเนิดต่ำ แต่หากขยันหมั่นเพียร มีปัญญาประกอบด้วย
อาจารย์และศีลก็รุ่งเรืองได้ เหมือนไฟถึงอยู่ในคันทัดก็สว่างไสว

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชา แพลไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลไทยเป็น มคร ชั้นประโยค ป.ธ. ๗ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาสิไวยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลไทยเป็นมครอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๓. มีความเข้าใจหลักธรรมในมั่งคั่งถกที่ปนี สามารถนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
แพลไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗ (บ๐๗๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง
<u>ในรายวิชา แพลไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง</u>
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ
ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา
ชั้นประโยค ป.ธ.๗
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. สถานที่เรียน
ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาบาลีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเนื้อหาสาระ และลักษณะบาลีไวยากรณ์ที่ใช้ในคัมภีร์ มงคลัตถทีปนี ภาค ๑ เช่น การวิเคราะห์ศัพท์ การอธิบายหน้าที่ของศัพท์ รูปแบบการขยายความ โครงสร้างประโยค สำนวนพระบาลี สำนวนอรรถกถา สำนวนฎีกา สำนวนอาจารย์อื่นๆ เป็นต้น สามารถใช้เป็นหลักในการแปลไทยเป็น มคอได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถแปลไทยเป็นมคอโดยใช้หลักบาลีไวยากรณ์แต่งประโยคบาลี ตามเนื้อหาที่ปรากฏในคัมภีร์มงคลัตถทีปนีได้อย่างถูกต้อง สามารถนำหลักกรรมไปปฏิบัติและเผยแพร่ได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมา เนื้อหาสำคัญ รูปศัพท์ ประโยคภาษาบาลีที่ปรากฏในคัมภีร์มงคลัตถทีปนี ภาค ๑ เพื่อแปลไทยเป็นมคอให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ สำนวนภาษาและหลักการประพันธ์

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐-๘๐-๐)

บรรยาย	การปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นั่งหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา
จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้

การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้ง ด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์และ วรรณคดี	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้า ห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปล เนื้อหาตามที่กำหนด	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้า ห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำ หลักธรรมไปพัฒนาตนและ อธิบายแก่คนอื่นได้	- มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็นในห้องเรียน และ แลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ผลงาน การซักถาม และการอภิปราย
--	---	---

๒. ด้านทักษะ

ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษาบาลีเป็น ไทยและแปลภาษาไทยเป็นบาลี อย่างถูกต้อง ๒. สามารถวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษาบาลีตามหลัก ไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ๓. มีทักษะด้านการอ่าน เขียน และแต่งฉันทลักษณ์ภาษาบาลีได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียน บูรณาการใช้ได้ในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวัน ๕. สามารถใช้วัตรกรรมเพื่อ การศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลีได้	- บรรยายเนื้อหาอารยวิชาตามแผนการ สอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็น ประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำ สัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียน ประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปล บาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถาม ตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค

๓. ด้านจริยธรรม

ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาท ที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรม วินัย กฏ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถ์ ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูทุกเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง ประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น ความสัมพันธ์และบูรณาการของ เนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการ เนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา

๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรนำเคารพเลื่อมใส สำรวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้ สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและ เพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๑	แนะนำวิชาและแผนการเรียน - ทบทวนหลักบาลีไวยากรณ์ - ทบทวนหลักสัมพันธ์ - ทบทวนหลักการแปลไทยเป็น มคธ	๒	- อธิบายรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและ ร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียน การสอน	
๒	บทนำ หลักการแปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๗	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการแปลไทยเป็นมคธ - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้น - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ มังคลัตถทีปนี - ลักษณะการรจนาคัมภีร์มังคลัตถ ทีปนี - ปณามคาถา	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในบทที่ ๑ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- สาเหตุการเกิดมงคล - ความหมายของมงคล - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลี ไวยากรณ์			
๔	หน่วยที่ ๒ มงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการไม่คบคนพาล - ความหมายคนพาล - ลักษณะคนพาล - ผลร้ายที่เกิดจากการคบคนพาล - เรื่องราวคนพาลที่ปรากฏใน คัมภีร์มงคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลี ไวยากรณ์	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ดำราห์หลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๕	หน่วยที่ ๓ มงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการคบบัณฑิต - ความหมายบัณฑิต - ลักษณะบัณฑิต - ผลดีที่เกิดจากการคบบัณฑิต - เรื่องราวบัณฑิตที่ปรากฏใน คัมภีร์มงคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลี ไวยากรณ์	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๒ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ดำราห์หลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๖	หน่วยที่ ๔ มงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการบูชา - ความหมายการบูชา - บุคคลที่ควรบูชา - ผลดีที่เกิดจากการบูชา - เรื่องราวการบูชาที่ปรากฏใน คัมภีร์มงคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลี ไวยากรณ์	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๓ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ดำราห์หลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๗	หน่วยที่ ๕ มงคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการอยู่ในถิ่นที่ เหมาะสม - ความหมาย - ลักษณะถิ่นที่เหมาะสม	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๔ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- ผลดีการอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม - เรื่องราวการอยู่ในถิ่นเหมาะสมที่ปรากฏในคัมภีร์มังคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์		- ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๘	หน่วยที่ ๖ มังคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการได้ทำบุญมาก่อน - ความหมาย - ลักษณะบุญ - ผลดีการได้สร้างบุญมาก่อน - เรื่องราวการได้สร้างบุญมาก่อนที่ปรากฏในคัมภีร์มังคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๑๘	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๕ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๙	หน่วยที่ ๗ มังคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการตั้งตนไว้ให้ถูกต้อง - ความหมาย - ลักษณะการตั้งตนให้ถูกต้อง - ผลดีการตั้งตนให้ถูกต้อง - เรื่องราวการตั้งตนให้ถูกต้องที่ปรากฏในคัมภีร์มังคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๖ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ มังคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยความเป็นพหูสูต - ความหมาย - ลักษณะการเป็นพหูสูต - ผลดีการเป็นพหูสูต - เรื่องราวบุคคลผู้เป็นพหูสูตที่ปรากฏในคัมภีร์มังคลัตถทีปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๗ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ มังคลัตถทีปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการมีศีลปะ - ความหมาย	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๘ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- ประเภทของศิลปะ - ผลดีการมีศิลปะ - เรื่องราวบุคคลผู้มีศิลปะที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์		- ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๒	หน่วยที่ ๑๐ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยวินัยของบรรพชิต - ความหมาย - วินัย ๔ ของบรรพชิต - ผลดีการปฏิบัติวินัยของบรรพชิต - เรื่องราวบรรพชิตผู้ปฏิบัติวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๙ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๓	หน่วยที่ ๑๑ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยวินัยของคฤหัสถ์ - ความหมาย - วินัย ๑๐ ของคฤหัสถ์ - ผลดีการปฏิบัติวินัยของคฤหัสถ์ - เรื่องราวคฤหัสถ์ผู้ปฏิบัติวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๙ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๔	หน่วยที่ ๑๒ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยวาจาสุภาสิต - ความหมาย - ลักษณะวาจาสุภาสิต - ผลดีการกล่าววาจาสุภาสิต - เรื่องราวบุคคลผู้กล่าวคำสุภาสิตที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑๐ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๕	หน่วยที่ ๑๓ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการบำรุงมารดาบิดา	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑๑ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการสอน และสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- ความหมาย - ลักษณะการบำรุง - ผลดีการบำรุงมารดาบิดา - เรื่องราวบุคคลผู้บำรุงมารดาบิดาที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์		- ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๖	หน่วยที่ ๑๔ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการบำรุงมารดาบิดา - ลักษณะการทำบุญอุทิศ - การอุทิศบุญตามหลักอาทิสสูตร - เรื่องราวบุคคลผู้ทำบุญอุทิศที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑๑ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๗	หน่วยที่ ๑๕ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการสงเคราะห์บุตรและภรรยา - ความหมาย - ลักษณะการสงเคราะห์ - การทำหน้าที่บุตรและภรรยาตามหลักในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑๒ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	
๑๘	หน่วยที่ ๑๖ มั่งคั่งถกที่ปนี ภาคที่ ๑ ตอนว่าด้วยการงานที่ไม่คั่งค้าง - ความหมาย - ลักษณะความขยัน - ความเป็นนักเลง - เรื่องราวบุคคลผู้ขยันทำงานที่ปรากฏในคัมภีร์มั่งคั่งถกที่ปนี - วิเคราะห์ลักษณะทางบาลีไวยากรณ์	๒๐	- บรรยายสรุปเนื้อหาในมงคลที่ ๑๓ - มอบหมายงานให้ปฏิบัติ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำวัน - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ - ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราหลักการแปลไทยเป็นมคธ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทําแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก คณะกรรมการกองตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๒). มังคลัตถทีปนีแปล ภาคที่ ๑ เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย. _____ (พ.ศ.๒๕๕๒). มังคลัตถทีปนีแปล ภาคที่ ๑ เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระสิริมงคลจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). มงคลตถทีปนี (ปรโม ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
๒. ข้อมูลสำคัญ พระไตรปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ และ ขุททกนิกาย สุตตนิบาต เล่มที่ 25 , อรรถกถา ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ -

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗
รายวิชา แปลมครเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๗ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลมครเป็นไทยประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๓. มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมในสมันตปาสาทิกา สามารถนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗ (บ๐๗๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๗ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๔๘๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ๗
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์**๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา**

ศึกษาวิเคราะห์และแปลเนื้อหาสาระคัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาคที่ ๑ และภาคที่ ๒ อันเป็นคัมภีร์อรรถกถาพระวินัยที่แต่งอธิบายขยายความคัมภีร์มหาวิภังค์ เพื่อวินิจฉัยข้อบัญญัติหรือสิกขาบทของพระภิกษุได้อย่างถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถแปลเนื้อหาพระวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาค ๑ และ ๒ เป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง สามารถวินิจฉัยพระธรรมวินัยและระงับอธิกรณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งทำให้การดำรงสมณเพศมีความเรียบร้อยดีงาม

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ**๑. คำอธิบายรายวิชา**

การแปลภาษามคธเป็นไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านประวัติความเป็นมาของคัมภีร์อรรถกถาพระวินัยสมันตปาสาทิกา ภาค ๑-๒ ประกอบด้วยเนื้อหา คือ พาหิรนิทาน เวรัญชกัณฑ์ รวมถึงสิกขาบท ปฐมปาราชิก ทุตติยปาราชิก จตุตถปาราชิก และสังฆาทิเสส

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๔๘๐ (๓๖๐ - ๑๒๐ - ๐)

บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๓๖๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา
จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์ และวรรณคดี ๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำหลักธรรมไปพัฒนาตนและอธิบายแก่คนอื่น	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด - มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และแลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ส่งงาน การซักถาม และการอภิปราย
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษาบาลีเป็นไทยและแปลภาษาไทยเป็นบาลีอย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ๓. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียนบูรณาการใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ๔. สามารถใช้วัตรกรรมเพื่อการศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหารายวิชาตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็นประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำสัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียนประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปลบาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถามตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาทที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรม ตัดสินอิทธิพลโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษา	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา

๔. มีความกตัญญูตเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและจงรักภักดีต่อ สถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	- คั่นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรน่าเคารพเลื่อมใส สํารวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้ สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนใน ห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๔๘๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียน การสอน - ทบทวนหลักการแปล - เรียนรู้หลักการแปลท้องเรื่อง - หลักการแปลบทตั้งและการแก้ บทตั้ง	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน - ฝึกทักษะในการแปล	
๒	บทนำ หลักการแปลมคอเป็น ไทย ระดับชั้นประโยค ป.๖. ๗	๑๐	- การบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้หลักการแปลมคอเป็นไทย - ท่องจำ - ถาม - ตอบ - มอบหมายงาน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๓	หน่วยที่ ๑ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปจโม ภาโค) - อารมภกถา - พาหิรนิทานวณณนา - ปชมสงคีติ - ทุตยสงคีติ - สรุปรเนื้อหาตำนานบาลีไวยากรณ์	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๑ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๔	หน่วยที่ ๒ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปจโม ภาโค) - ตติยสงคีติ - จตุตถสงคีติ - สรุปรเนื้อหาตำนานบาลีไวยากรณ์	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๒ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปจโม ภาโค) - สาสนปติฏฐาปน มหินทเถรสส ปวตติกถา - สรุปรเนื้อหาตำนานบาลีไวยากรณ์	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๓ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปจโม ภาโค) - เวรณชกณทวณณนา - สรุปรเนื้อหาตำนานบาลีไวยากรณ์	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๔ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปจโม ภาโค) - ปชมชฎานกถา - ทุตยฉานกถา - ตติยฉานกถา - จตุตถฉานกถา - ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ - สรุปรเนื้อหาตำนานบาลีไวยากรณ์	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๕ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๘	หน่วยที่ ๖ สมนตปาสาทิกา นาม	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๖ - ฝึกทักษะในการแปล	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	วินยภูจกถา (ปรโม ภาโค) - ปรมปาราชิกวณณนา - สรุปรเนื้อหาด้วณไวยการณ		- ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๙	หน่วยที่ ๗ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปรโม ภาโค) - ทุตติยปาราชิกวณณนา - สรุปรเนื้อหาด้วณไวยการณ	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๗ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปรโม ภาโค) - ตติยปาราชิกวณณนา - สรุปรเนื้อหาด้วณไวยการณ	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๘ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ปรโม ภาโค) - จตุตถปาราชิกวณณนา - สรุปรเนื้อหาด้วณไวยการณ	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๙ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๑๓	หน่วยที่ ๑๐ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ทุตติโย ภาโค) มหาวิภังเก เตรสภณทวณณนา - สุกกวิสสุจสิททิยาปทวณณนา - กายสัสมคสิททิยาปทวณณนา - ทฏฐจุลลวาสสิททิยาปทวณณนา - อตตคามปาริจริยสิททิยาปท- วณณนา - สยจริตตสิททิยาปทวณณนา - กุฎฐิการสิททิยาปทวณณนา - สรุปรเนื้อหาด้วณไวยการณ	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๑๐ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๑๔	หน่วยที่ ๑๑ สมนตปาสาทิกา นาม วินยภูจกถา (ทุตติโย ภาโค) - วิหารการสิททิยาปทวณณนา - ปฐมทฏฐโทสสิททิยาปท- วณณนา	๒๘	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๑๑ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- ทุติยทฎฐจโทสสิกขาปท- วณณนา - ปจรมสงฆเภทสิกขาปท- วณณนา - ทุติยสงฆเภทสิกขาปท- วณณนา - ทุพพจสิกขาปทวณณนา - กุลทุสกสิกขาปทวณณนา - สรूपเนื่อหาด้านบาลีไวยากรณ์			

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกวัน	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทำแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกวัน	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑. ตำราหลัก

พระพุทโธมหาราชจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). สมณตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ปจโม ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๒). สมณตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ทุตโย ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

คณะกรรมการแผนกตำรา มхамกุฎราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๖๒). ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๖๑). ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๔). ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๕). ทุตยสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๕). ทุตยสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

๒. ข้อมูลสำคัญ

พระญาณกิตติเถระ. (พ.ศ.๒๕๖๔). สมณตปาสาทิกาย นาม วินยฎกถาย อุตโตยชนา (ปจโม ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

โน เจ อสุส สกา
วเน อนุธมทีโสว

พุทธิ วินโย วา สุลิกขิตโต
จเรยฺย พหุโก ชโนฯ

ถ้าไม่มีพุทธิปัญญาแลมิได้ศึกษาระเบียบวินัย
คนทั้งหลายก็จะดำเนินชีวิตเหมือนดังกระป๋อบอดในกลางป่าฯ

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘
รายวิชา แต่งฉันท์ภาษามคร

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชาแต่งฉันทภาษามคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแต่งฉันทภาษามคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และเข้าใจหลักการแต่งฉันทเป็นภาษามคร
๓. มีความเข้าใจและเข้าใจถึงคุณค่าวรรณคดีภาษาบาลีด้านฉันทลักษณ์
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แต่งฉันทภาษามคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ (ป๐๘๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง <u>ในรายวิชา แต่งฉันทภาษามคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๑๖๐ ชั่วโมง</u>
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๘
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจหลักการแต่งฉันทเป็นภาษามคธ จำนวน ๖ ฉันท คือ (๑) ปฐยวัตถ (๒) อินทรวีเชียร (๓) อุเปนทรวีเชียร (๔) อินทรวงศ์ (๕) วังสัฏฐะ (๖) วสันตติลก

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจและมีความสามารถในการแต่งฉันทเป็นภาษามคธ ในจำนวน ๖ ฉันท คือ (๑) ปฐยวัตถ (๒) อินทรวีเชียร (๓) อุเปนทรวีเชียร (๔) อินทรวงศ์ (๕) วังสัฏฐะ (๖) วสันตติลก

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการแต่งฉันทลักษณะทั้ง ๖ อย่างคือ (๑) ปฐยวัตถ (๒) อินทรวีเชียร (๓) อุเปนทรวีเชียร (๔) อินทรวงศ์ (๕) วังสัฏฐะ (๖) วสันตติลก คุณค่าของฉันทด้านหลักธรรมและวรรณกรรมบาลี

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๑๖๐ (๑๒๐ - ๔๐ - ๐)

บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม ของสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตรายบุคคล

วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์และวรรณคดี	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน
๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์	- มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด	- การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
๓. ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา	- มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด	- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
		- ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย

๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการ แต่งตั้งหลักเกณฑ์ภาษาบาลี ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำ หลักธรรมไปพัฒนาตนและ อธิบายแก่คนอื่น	- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็นในห้องเรียน และ แลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- การนำเสนอ ผลงาน การซักถาม และการอภิปราย
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษาบาลีเป็น ไทยและแปลภาษาไทยเป็นบาลี อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษา บาลีตามหลักไวยากรณ์อย่าง ถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่าน เขียน และแต่งต้นหลักเกณฑ์ภาษา บาลีได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียน บูรณาการใช้ในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวัน ๕. สามารถใช้วินัยธรรมเพื่อ การศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหาอารยวิชาตามแผนการ สอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็น ประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำ สัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียน ประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปล บาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถาม ตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาท ที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรม วินัยกฎระเบียบคำสั่งประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถ์สืง ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูทุกเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง ประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น ความสัมพันธ์และบูรณาการของ เนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการ เนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา

๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรน่าเคารพเลื่อมใส สำรวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้ สติปัญญาในการตัดสินปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและ เพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๑๖๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการ เรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	
๒	บทนำ หลักการแต่งฉันทภาษา มคธ ชั้นประโยค ป.๖.๘ - คุณค่าของฉันทมคธด้าน หลักธรรมและวรรณกรรมบาลี	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแต่ง ฉันทภาษามคธ ชั้นประโยค ป.๖.๘ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการแต่งฉันทมคธ	๒๒	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๑ - ฝึกทักษะในการแต่งฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๔	หน่วยที่ ๒ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณะปฐยาวัตร -ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง	๒๒	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๒ - ฝึกทักษะในการแต่งปฐยาวัตรฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
	- ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์ปฐยาวัตร		- ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณ์อินทริวิเชียร - ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง - ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์อินทริวิเชียร	๒๒	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๓ - ฝึกทักษะในการแต่งอินทริวิเชียรฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณ์อุเปนทริวิเชียร - ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง - ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์อุเปนทริวิเชียร	๒๒	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๔ - ฝึกทักษะในการแต่งอุเปนทริวิเชียร ฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณ์อินทรวงศ์ - ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง - ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์อินทรวงศ์	๒๐	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๕ - ฝึกทักษะในการแต่งอินทรวงศ์ฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๘	หน่วยที่ ๖ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณ์วังสฤษฏะ - ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง - ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์วังสฤษฏะ	๒๐	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๖ - ฝึกทักษะในการแต่งวังสฤษฏ์ฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๙	หน่วยที่ ๗ หลักการประพันธ์ ฉันทลักษณ์วสันตติลก - ประวัติ ลักษณะโครงสร้าง - ทบทวนและเทคนิคการแต่ง คาถาประพันธ์วสันตติลก	๒๐	- อธิบายเนื้อหาหน่วยที่ ๗ - ฝึกทักษะในการแต่งวสันตติลกฉันท - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทํแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๕)วิธีแปลไทยเป็นมคร วิธีแต่งฉันท. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
๒.ข้อมูลสำคัญ คัมภีร์วุดโตทัย คัมภีร์ศัพทศาสตร์ คัมภีร์นิพนธ์ศาสตร์ คัมภีร์ฉันทศาสตร์ คัมภีร์อรรถศาสตร์
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ -

พระพุทธพจน์มี ๙ อย่าง คือ **สุตตะ เคยยะ เวยยาकरणะ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาตกะ อัပ္พุตธัมมะ เวทลละ**

ในพระพุทธพจน์มีองค์ ๙ นั้น อุกโตวิภังค์ นิทเทส ชันธกะ และบริวาร มี มงคลสูตร รัตนสูตร นาลกสูตร ตวัฏฏกสูตร ในสุตตนิบาตและคำสอนของพระตถาคตที่มีชื่อว่าสูตรแม่อื่น คือ **สุตตะ**

สูตรที่มีคาถาทั้งหมด คือ **เคยยะ** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สคาถวรรค ในสังยุตตนิกาย อภิธรรมปิฎกทั้งหมด พระสูตรที่ไม่มีคาถา และพระพุทธพจน์อื่นใดที่ไม่ได้รวบรวมไว้ด้วยองค์ ๘ พระพุทธพจน์นั้น คือ **เวยยาकरणะ**

ธรรมบท เถรคาถา เถรีคาถา และคาถาล้วน ที่ไม่มีชื่อว่าสูตร ในสุตตนิบาต คือ **คาถา**

สูตร ๘๒ สูตร ที่ประกอบด้วยคาถาสำเร็จด้วยญาณ เกิดร่วมด้วยโสมนัสเวทนา คือ **อุทาน**

สูตร ๑๑๐ สูตร ที่เป็นไปโดยนัยมีอาทิว่า วุตตํ เหตุ ภควตา คือ **อิติวุตตกะ**

ชาตก ๕๕๐ เรื่อง มีอุปณชาตก เป็นต้น คือ **ชาตก**

พระสูตรอันประกอบด้วยเรื่องที่ไม่เคยมีมาขึ้น น้าอัศจรรย์ทั้งหมดที่เป็นไปโดยนัยมีอาทิว่า ดุรภิกษุทั้งหลาย ธรรมอันไม่เคยมีมาขึ้น น้าอัศจรรย์ ๔ อย่างเหล่านี้ มีในพระอานนท คือ **อัပ္พุตธรรม**

พระสูตรแบบถามตอบ ซึ่งผู้ถามได้ทั้งความรู้และความพอใจ ถามต่อไป แม้ทั้งหมด มี จุฬเวทลสูตร มหาเวทลสูตร สัมมาทิฏฐิสูตร สักกปัญหสูตร สังขารภาชนียสูตร และมหาปุณณมสูตร เป็นต้น คือ **เวทลละ**

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘
รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลไทยเป็น มคธ ชั้นประโยค ป.ธ. ๘ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลไทยเป็นมคธขั้นสูง
๓. มีความเข้าใจหลักพระธรรมวินัยในสมันตปาสาทิกา สามารถนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ (บ๐๘๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แปลไทยเป็นมคธ ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๘
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา
๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาบาลีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เนื้อหาสาระ และลักษณะทางบาลีไวยากรณ์ที่ใช้ในคัมภีร์ปฐมสมันตปาสาทิกาการวิเคราะห์ศัพท์ หน้าที่ของศัพท์ รูปแบบการขยายความ โครงสร้างประโยค สำนวนพระบาลี สำนวนอรรถกถา สำนวนฎีกา เป็นต้นเพื่อใช้เป็นหลักในการแปลคัมภีร์ปฐมสมันตปาสาทิกาบับภาษาไทยเป็นภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการแปลไทยเป็นมคธให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์ โดยแต่งประโยคบาลีตามเนื้อหาที่ปรากฏในคัมภีร์สมันตปาสาทิกาได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา		
ศึกษาโครงสร้าง รูปแบบ และลักษณะทางบาลีไวยากรณ์ในคัมภีร์สมันตปาสาทิกา ที่ใช้เป็นเอกสารหลักในการแปลไทยเป็นมคธ		
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐ - ๘๐ - ๐)		
บรรยาย	การปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
-บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	-ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตรายบุคคล		
วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง		

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์ และวรรณคดี ๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการแต่งฉันทลักษณ์ภาษาบาลี ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำหลักธรรมไปพัฒนาตนและอธิบายแก่คนอื่นได้อย่างเหมาะสม	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด - มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และแลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ส่งงาน การซักถาม และการอภิปราย
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษาบาลีเป็นไทยและแปลภาษาไทยเป็นบาลีอย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่านเขียน และแต่งฉันทลักษณ์ภาษาบาลีได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียนบูรณาการใช้ได้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันและนำไปสั่งสอนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างถูกต้อง ๕. สามารถใช้วัตรกรรมเพื่อการการศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหารายวิชาตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็นประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำสัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียนประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปลบาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถามตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาทที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรม	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา

วินัยกฎระเบียบคำสั่งประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถิน ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูทุกเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	- บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น ความสัมพันธ์และบูรณาการของ เนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรนำเคารพเลื่อมใส สํารวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษาเคารพและ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้ สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและ เพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียน การสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๒	บทนำ หลักการแปลไทยเป็น มคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแปลไทย เป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ ปฐมสมันตปาสาทิกา - หลักการแต่งภาษาบาลีคัมภีร์ สมันตปาสาทิกา - ความสำคัญและจุดมุ่งหมาย - อารัมภกถา - พาหิรนิทาน	๒๔	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๑ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๔	หน่วยที่ ๒ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาทอนว่า ด้วยการประกาศพระศาสนา - สมณทูต ๙ สาย - พระศาสนาเข้าสู่ลังกา - พระบรมสารีริกธาตุ - ปัญจมหาอธิฐาน - อานิสงส์การเรียนรู้พระวินัย - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๔	- วิเคราะห์เนื้อหาหน่วยที่ ๒ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๕	หน่วยที่ ๓ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาทอนว่า ด้วยเวรวิชกัณฑ์ - ความหมายสมัยศัพท์ - คุณพระรัตนตรัย - คำดำหนิ ๘ ประการ - อุปมาการตรัสรู้ - บุพพภาคปฏิบัติภาการตรัสรู้ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๔	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๓ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๖	หน่วยที่ ๔ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยการบำเพ็ญฃาน - ฃาน ๔ - อานิสงส์การปฏิบัติฃาน - คุณลักษณะจิตที่สงบ - ทุคคตติภูมิ - การถึงไตรสรณคณณ์ - สรุปรื้อหาด้านไวยาकरण์	๒๔	- วิเคราะห์รื้อหาประจำหน่วยที่ ๔ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ฃาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ฃ้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๗	หน่วยที่ ๕ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วย เมืองเวรัญชา - เกิดทุพภิกขภัย - สาเหตุที่ทำให้พระศาสนาดำรง อยู่ได้นานและไม่นาน - ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ - ทูลขอให้บัญญัติสิกขาบท - สรุปรื้อหาด้านไวยาकरण์	๒๔	- วิเคราะห์รื้อหาประจำหน่วยที่ ๕ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ฃาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ฃ้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๘	หน่วยที่ ๖ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยปฐมปาราชิก - นิทานต้นบัญญัติ - นิพพาน ๙ ประการ - วัตถุประสงค์การบัญญัติวินัย - มหาปเทศ ๔ - ความหมายคำว่าภิกษุ - สรุปรื้อหาด้านไวยาकरण์	๒๒	- วิเคราะห์รื้อหาประจำหน่วยที่ ๖ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ฃาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ฃ้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๙	หน่วยที่ ๗ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยการอุปสมบท - วิธีอุปสมบท ๘ ประการ - วิธีลาสิกขา - ความหมายปาราชิก - อนุบัญญัติปฐมปาราชิก - การปิดประตูจำวัด	๒๒	- วิเคราะห์รื้อหาประจำหน่วยที่ ๗ - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ฃาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ฃ้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์			
๑๐	หน่วยที่ ๘ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยทุติยปาราชิก - นิทานต้นบัญญัติ - บัญญัติสิกขาบท - ลักษณะการขโมย - ฐานะ ๕ ประการ - เกณฑ์การตัดสินอาบัติ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๘ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๑๑	หน่วยที่ ๙ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยทรัพย์ชนิดต่างๆ - ทรัพย์ในน้ำ - ทรัพย์บนบก - ทรัพย์ในอากาศ - ทรัพย์ในยานพาหนะ - ทรัพย์ในป่า - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๙ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๑๒	หน่วยที่ ๑๐ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยทรัพย์ชนิดต่างๆ - ทรัพย์ในวัด - ทรัพย์ที่เขาฝากไว้ - ทรัพย์ที่ด้านภาษี - ทรัพย์เกี่ยวกับสัตว์ - การนัดแนะการขโมย - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๑๐ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๑๓	หน่วยที่ ๑๑ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยการถือวิสาสะ - องค์แห่งวิสาสะ - อวหาร ๕ ประการ - ปริกัปปะ ๒ ประการ - การสับเปลี่ยนสิ่งของ	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๑๑ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
	- ข้อกำหนดการต้องอาบัติ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์			
๑๔	หน่วยที่ ๑๒ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยตติยปาราชิก - นิทานต้นบัญญัติ - บัญญัติสิกขาบท - มนุษย์ในสิกขาบทนี้ - ลักษณะการฆ่ามนุษย์ - ฐานะ ๕ ประการ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๑๒ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๑๕	หน่วยที่ ๑๓ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยอานาปานัสสติ - อานาปานัสสติเป็นเลิศ - วิธีปฏิบัติอานาปานัสสติ - วิธีตัดปัลลิว ๑๐ ประการ - อัปนาโกศล ๑๐ ประการ - กำหนดพิจารณาไตรลักษณ์ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๑๓ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	
๑๖	หน่วยที่ ๑๔ คัมภีร์สมันตปาสาทิกาตอนว่า ด้วยจตุตถปาราชิก - นิทานต้นบัญญัติ - บัญญัติสิกขาบท - มหาโจร ๕ จำพวก - ลักษณะการอวดคุณวิเศษ - สรุปสมันตปาสาทิกา ภาค ๑ - สรุปเนื้อหาด้านไวยากรณ์	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยที่ ๑๔ - ฝึกทักษะในการแปลไทยเป็นมคธ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ - ตำราสมันตปาสาทิกา ภาค ๑	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
จริยธรรม ลักษณะบุคคล	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทํแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แต่งภาษาบาลี	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	
ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน	ทุกครั้ง	
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๖๒). **ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๑.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____(พ.ศ.๒๕๖๑). **ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๒.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____(พ.ศ.๒๕๕๔). **ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล เล่ม ๓.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระพุทฺธโฆษาจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๒). **สมนตปาสาทิกา นาม วินยฎกถา (ปรโม ภาโค).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (พ.ศ.๒๕๔๑). **หลักการแปลไทยเป็นมคธ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เลียงเชียง.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘
รายวิชา แปลมครเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา รายวิชาแปลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลมคร เป็น ไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลไทยเป็นมครขั้นสูง
๓. มีความเข้าใจหลักการปฏิบัติธรรมขั้นสูงในวิสุทธิมรรค สามารถสอนธรรมนำปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แปลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ (ป๐๘๐๓)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แปลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๘ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๘
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาวิเคราะห์และแปลเนื้อหาสาระคัมภีร์วิสุทธิมรรคซึ่งเป็นคัมภีร์ปกรณ์วิเสสที่แต่งอธิบายขยายความหลักการปฏิบัติธรรมชั้นสูง เพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการแปลเนื้อหาสาระสำคัญที่ปรากฏในคัมภีร์วิสุทธิมรรคเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องสามารถสอนธรรมนำปฏิบัติ พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาสังคมได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ประวัติความเป็นมาของคัมภีร์วิสุทธิมรรค หลักการแปลมคธเป็นไทยโดยใช้เนื้อหาและสาระสำคัญที่ปรากฏในคัมภีร์วิสุทธิมรรค ทั้ง ๒๓ นิเทศ เช่น ศีลนิเทศธุดงค์นิเทศ กัมมัฏฐานนิเทศ เป็นต้น

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐-๘๐-๐)

บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
- บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	- ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา
จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์และวรรณคดี ๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด - มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ส่งงาน การซักถามและการอภิปราย

๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการ แตงฉันทลักษณ์ภาษาบาลี ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำ หลักธรรมไปพัฒนาตนและ อธิบายแก่คนอื่น	- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็นในห้องเรียน และ แลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษาบาลีเป็น ไทยและแปลภาษาไทยเป็นบาลี อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษา บาลีตามหลักไวยากรณ์อย่าง ถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่าน เขียน และแตงฉันทลักษณ์ภาษา บาลีได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียน บูรณาการใช้ในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวันและนำไปสั่งสอน พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้อย่างถูกต้อง ๕. สามารถใช้วินัยธรรมเพื่อ การศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหาอารยวิชาตามแผนการ สอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็น ประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำ สัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียน ประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปล มคอเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถาม ตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาท ที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรม วินัยกฎระเบียบคำสั่งประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถิน ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูกตเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง ประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น ความสัมพันธ์และบูรณาการของ เนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการ เนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา

๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์		
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจรรยาวัตรนำเคารพเลื่อมใส สํารวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใ้ สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและ เพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวม ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา มีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียน การสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	
๒	บทนำ หลักการแปดมคธเป็น ไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแปด มคธเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๘ - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้น - ประวัติความเป็นมาแห่งคัมภีร์ วิสุทธิมรรค - ความสำคัญและจุดมุ่งหมาย - อารัมภกถา	๒๐	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๔	หน่วยที่ ๒ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปจโม ภาโค - สีสณิเทศโส - รุตงคณิเทศโส	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วยที่ ๒ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปจโม ภาโค - กมมภูจณคคณนิตเทศโส - ปจวิกลินนิตเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วยที่ ๓ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปจโม ภาโค - เสสกลินนิตเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วยที่ ๔ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปจโม ภาโค - อสุกมมภูจณนิตเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วยที่ ๕ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๘	หน่วยที่ ๖ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปจโม ภาโค - อนุสสันนิตเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วยที่ ๖ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๙	หน่วยที่ ๗ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - พรหมวิหารนิเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๗ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - อารูปนิเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๘ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - สมาธินิเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๙ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๒	หน่วยที่ ๑๐ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - อธิวิธินิเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๐ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๓	หน่วยที่ ๑๑ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - ขนธินิเทศโส - อายตนาตุนิเทศโส	๒๐	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๑ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๔	หน่วยที่ ๑๑ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - อินทริยสัจจนิเทศโส - ปณณากุมินิเทศโส	๒๒	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๑ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๕	หน่วยที่ ๑๒ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ทุตโย ภาโค - ทิฏฐิวิสุทธินิเทศโส - กงขาวัตถณวิสุทธินิเทศโส	๒๒	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๒ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑๖	หน่วยที่ ๑๓ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ตติโย ภาโค -มคคามคคณทสสนวิสุทธินิท เทโส - ปฏิปทาณทสสนวิสุทธินิท เทโส	๒๒	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๓ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๗	หน่วยที่ ๑๔ วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ตติโย ภาโค - ภาณทสสนวิสุทธินิทเทโส	๒๒	วิเคราะห์เนื้อหาบทประพันธ์หน่วยที่ ๑๔ - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกวัน	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทำแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกวัน	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑ ตอน ๑.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑ ตอน ๒.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๒ ตอน ๑.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๒ ตอน ๒.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๓ ตอน ๑.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๓ ตอน ๒.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระพุทโธสาจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ปจฺโม ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ทฺติโย ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ตฺติโย ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒.ข้อมูลสำคัญ

ธรรมบาลเถระ. (พ.ศ.๒๕๖๓). **ปรมตมฺณชฺสาย นาม วิสุทธิมคฺคสํวณฺณนํย มหาฐีกาสมฺมตํย ปจฺโม ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๖๒). **ปรมตมฺณชฺสาย นาม วิสุทธิมคฺคสํวณฺณนํย มหาฐีกาสมฺมตํย ทฺติโย ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๖๓). **ปรมตมฺณชฺสาย นาม วิสุทธิมคฺคสํวณฺณนํย มหาฐีกาสมฺมตํย ตฺติโย ภาโค.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

อสุฌายมลา มนตา
มลํ วณฺณสุตฺตํ โกสฺสชํ

อนุญฺฐานมลา ฆรา
ปมาโท รกฺขโต มลํ ฯ

มนต์ทั้งหลายการไม่ท่องเที่ยวปนเป็นมลทิน เรือนมีความไม่ขยันปิดกวาดเป็นมลทิน
ความเกียจคร้านเป็นมลทินของผิวพรรณ ความประมาทเป็นมลทินของผู้รักษา

ธ. พุ. ๒๕/๔๗/๒๘

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙
รายวิชา แต่งไทยเป็นมคธ

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แต่งไทยเป็นมคร ระดับชั้น ประโยค ป.ธ.๙

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแปลไทยเป็น มคร ชั้นประโยค ป.ธ. ๙ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแต่งไทยเป็นมคร
๓. มีการบูรณาการหลักความรู้ด้านภาษาศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษามครอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส แต่งไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙ (บ๐๙๐๑)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้ ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์) ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์) เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง ในรายวิชา แต่งไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๑๖๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา ชั้นประโยค ป.ธ.๙
๕. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

๗. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา
๘. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา ศึกษาหลักการแต่งไทยเป็นมคอ. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแต่งเนื้อความ เหตุการณ์หรืองานเอกสารที่มีต้นฉบับภาษาไทยให้เป็นภาษามคอร่วมสมัยและเป็นการพัฒนาภาษาสื่อสารขั้นสูง
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการแต่งไทยเป็นมคอ.ได้อย่างถูกต้องตามหลักบาลี ไวยากรณ์ สำนวน ภาษา ที่มีความทันสมัย สามารถนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง และสามารถนำไปเผยแพร่สู่สังคมได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา หลักการแต่งไทยเป็นมคอ. การประพันธ์ การสร้างรูปประโยคของภาษามคอกับภาษาไทย เทคนิคการแต่งไทยเป็นมคอ.ตามหลักภาษาศาสตร์ และวรรณกรรมวิจักษ์		
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๑๖๐ (๑๒๐-๔๐-๐)		
บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
- บรรยาย ๑๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	- ฝึกปฏิบัติ ๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง		

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลี ทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์ และวรรณคดี	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้า ห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปล เนื้อหาตามที่กำหนด	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้า ห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการ แต่งฉันทลักษณ์ภาษามคธ ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำ หลักธรรมไปพัฒนาตนและเผยแผ่ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสังคมได้	- มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็นในห้องเรียน และ แลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ผลงาน การซักถาม และการอภิปราย
--	---	---

๒. ด้านทักษะ

ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษามคธเป็น ไทยและแปลภาษาไทยเป็นมคธ อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษา บาลีตามหลักไวยากรณ์อย่าง ถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่าน เขียน และแต่งฉันทลักษณ์ภาษา มคธได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียน บูรณาการใช้ในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวัน ๕. สามารถใช้นวัตกรรมเพื่อ การศึกษา ค้นคว้าภาษามคธได้	- บรรยายเนื้อหาอารยวิชาตามแผนการ สอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็น ประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำ สัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียน ประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปล บาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถาม ตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค

๓. ด้านจริยธรรม

ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาท ที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรม วินัยกฎระเบียบคำสั่งประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย ๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมสามารถ ตัดสินใจผิดโดยยึดหลักพระธรรม วินัยที่ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูกตเวที และ อ่อนน้อมถ่อมตน	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง ประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น ความสัมพันธ์และบูรณาการของ เนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการ เนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา

๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์		
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรน่าเคารพเลื่อมใส สำรวมในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้ สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิง สร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้ นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็น ระยะ - การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ - การสังเกตและสั่งสอน	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและ เพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๑๖๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน
ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการ เรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน	
๒	บทนำ หลักการแต่งไทยเป็น มคอ ระดับชั้นประโยค ป.๓. ๙	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแต่งไทย เป็นมคอ ระดับชั้นประโยค ป.๓. ๙ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นการแต่งไทย เป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙	๑๖	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๔	หน่วยที่ ๒ ลักษณะเนื้อหาของวิชาแต่ง ไทยเป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙	๑๖	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ ศึกษาสำนวนการแต่งข้อความ ขึ้นต้นเรื่อง	๑๖	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ ศึกษาการแต่งเติมความแบบ อ้างอิง	๑๖	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ ศึกษาการแต่งเติมความเพื่อ อธิบายเนื้อความ	๑๖	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๘	หน่วยที่ ๖ ศึกษาการแต่งบทกวี (บท ตั้ง)	๑๗	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคร - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๙	หน่วยที่ ๗ ศึกษาการใช้กิริยาและกาลใน การแต่งไทยเป็นมคอ	๑๗	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคอ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ ศึกษาสังกรประโยคในการแต่ง ไทยเป็นมคอ	๑๗	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคอ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ ศึกษาการแต่งไทยเป็นมคอ จากสำนวนข้อสอบสนามหลวง	๑๗	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแต่งไทยเป็นมคอ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	ลำดับที่ประเมิน	สัดส่วนการ ประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทำแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก
พระปิฎกเมธี. (พ.ศ.๒๕๖๐). คู่มือประกอบแต่งไทยเป็นมคอ๓ ประโยค ป.๖.๙. นครปฐม : เอ็นเจ กราฟิก ปรี้น.
๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ
-
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ
-

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙
รายวิชา ไทยเป็นมรดก

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลไทยเป็นนคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลไทย เป็นนคร ชั้นประโยค ป.ธ. ๙ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแปลไทยเป็นนครขั้นสูง
๓. มีความเข้าใจหลักการปฏิบัติธรรมขั้นสูงในคัมภีร์วิสุทธิมรรค สามารถสอนธรรมนำปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
แปลไทยเป็นนคร ชั้นประโยค ป.ธ. ๙ (ป๐๙๐๒)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง
ในรายวิชา แพลไทยเป็นนคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ
ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา
ชั้นประโยค ป.ธ. ๙
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี

๘. สถานที่เรียน ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา ศึกษาวิเคราะห์และแปลเนื้อหาสาระคัมภีร์วิสุทธิมรรค อันเป็นคัมภีร์ปกรณ์วิเสสที่แต่งอธิบายขยายความหลักการปฏิบัติธรรมชั้นสูง โดยใช้หลักการแปลไทยเป็นมคธ เพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการแปลเนื้อหาสาระสำคัญที่ปรากฏในคัมภีร์วิสุทธิมรรค เป็นภาษามคธได้อย่างถูกต้อง สามารถสอนธรรมนำปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาโครงสร้าง รูปแบบ และลักษณะทางไวยากรณ์บาลีในคัมภีร์ปกรณ์วิเสส วิสุทธิมรรค ที่ใช้เป็นเอกสารหลักในการแปลไทยเป็นมคธ		
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐-๘๐-๐)		
บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
- บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	- ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง		

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์ และวรรณคดี ๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการแต่งฉันทลักษณ์ภาษามคธ ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำหลักธรรมไปพัฒนาตนและอธิบายแก่คนอื่น	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด - มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และแลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ส่งงาน การซักถาม และการอภิปราย
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษามคธเป็นไทยและแปลภาษาไทยเป็นมคธอย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่านเขียน และแต่งฉันทลักษณ์ภาษามคธได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียนบูรณาการใช้ได้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ๕. สามารถใช้วัตรกรรมเพื่อการศึกษาค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหารายวิชาตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็นประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำสัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียนประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปลบาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถามตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาทที่ดี และปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัยกฎระเบียบคำสั่งประกาศมหาเถรสมาคม และกฎหมาย	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม

๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถิน ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูกตเวที และอ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	- บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด - บันทึกสถิติการทำปัญหา
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรน่าเคารพเลื่อมใส สำนวณในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๒	บทนำ หลักการแปลไทยเป็น มคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแปลไทย เป็นมคร ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้น - ประวัติความเป็นมาแห่งคัมภีร์ วิสุทธิมรรค - ความสำคัญและจุดมุ่งหมาย - อารัมภกถา	๒๐	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกัน สร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการ สอน - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก้ไขข้อบกพร่อง	
๔	หน่วยที่ ๒ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค - สीलนิเทศ - รุตังคินิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค - กัมมัฏฐานนิเทศ - ปฐวิกสิณนิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค - เสสกลิณนิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทนำประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค - อสุภกัมมัฏฐานนิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๘	หน่วยที่ ๖ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -อนุสสติเนเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๙	หน่วยที่ ๗ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -พรหมวิหารนิเทศ -กรรมฐาน ๔	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -อารูปนิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค - สมาธิเนเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๒	หน่วยที่ ๑๐ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -อิทธิวิธินิเทศ -อภิญาณินิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๓	หน่วยที่ ๑๑ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -ขันธินิเทศ -อายตนาตุนิเทศ	๒๐	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๔	หน่วยที่ ๑๒ แปลไทยเป็นมคร คัมภีร์วิสุทธิมรรค -อินทริยสังจนิเทศ -ปัญญาภูมินิเทศ	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาบทประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน
๑๕	หน่วยที่ ๑๒ แปลไทยเป็นมคธ คัมภีร์วิสุทธิมรรค -ทฤษฎีวิสุทธินิเทศ -กัณหาวิตรณวิสุทธินิเทศ	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๖	หน่วยที่ ๑๓ แปลไทยเป็นมคธ คัมภีร์วิสุทธิมรรค -มคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ นิเทศ -ปฏิบัติญาณทัสสนวิสุทธินิเทศ	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๗	หน่วยที่ ๑๔ แปลไทยเป็นมคธ คัมภีร์วิสุทธิมรรค -ญาณทัสสนวิสุทธินิเทศ -ญาณทัสสนวิสุทธินิเทศ	๒๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทำแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา บาลีเพื่อการวิเคราะห์และ จัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกอง บาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก

คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑ ตอน ๑.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑ ตอน ๒.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๒ ตอน ๑.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๒ ตอน ๒.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒.ข้อมูลสำคัญ

พระพุทโธสาจารย์. (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ปจฺโม ภาโค.**กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____ (พ.ศ.๒๕๕๓). **วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ทฺติโย ภาโค.**กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

-

โย พาลอ มณญติ พาลย์ ปณติโต วาปี เตน โส
พาลอ จ ปณติตมานี ส เว พาลอติ วุจจติ ฯ

ผู้ใดเป็นพาล รู้ตัวว่าเป็นพาล ยังนับว่า เป็นบัณฑิตได้บ้าง
ส่วนผู้ใดเป็นพาล แต่สำคัญตนว่าเป็นบัณฑิต ผู้นั้นแล เรียกว่า "เป็นพาลแท้ๆ"

พ. ๖. ๒๕/๒๓/๑๕

หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีสนามหลวง

ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙
รายวิชา แปลมคธเป็นไทย

โดย
สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

รายละเอียดรายวิชา

รายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ เรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งในรายวิชาแพลมคร เป็นไทย ชั้นประโยค ป.ธ. ๙ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีความรู้และความเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์ขั้นสูง
๒. มีความรู้และความเข้าใจหลักการแพลมครเป็นไทย
๓. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์พระอภิธรรมในคัมภีร์อภิธัมมัตถวิภาวินีเพื่อนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้
๔. เป็นศาสนทายาทที่ดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อรายวิชา และรหัส
แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙ (ป๐๙๐๓)
๒. จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อปีการศึกษา
๑ ปีการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ภาคเรียน ดังนี้
ภาคเรียนที่ ๑ ภาควิสาขะ เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (รวม ๘ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๒ ภาคพรรษา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
ภาคเรียนที่ ๓ ภาคปวารณา เริ่มเรียน วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (รวม ๑๒ สัปดาห์)
เป็นจำนวนการจัดการเรียนการสอน ๓๒ สัปดาห์ สอน ๕ วันต่อสัปดาห์ วันละ ๕ ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๐๐ ชั่วโมง
ในรายวิชา แพลมครเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ.๙ มีเวลาเรียนรวมตลอดปีการศึกษา ๓๒๐ ชั่วโมง
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
.....
๔. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาควิสาขะ
ภาคการศึกษาที่ ๒ ภาคพรรษา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ภาคปวารณา
ชั้นประโยค ป.ธ.๙
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

ห้องเรียน สำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษา

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาวิเคราะห์และแปลเนื้อหาสาระคัมภีร์อภิธรรมัตถวิภาวินี เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสำคัญ หลักธรรม และสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์พระอภิธรรมในคัมภีร์อภิธรรมัตถวิภาวินีเพื่อนำไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการแปลเนื้อหาสาระที่ปรากฏในคัมภีร์อภิธรรมัตถวิภาวินี เป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ สำนวน ภาษา สามารถนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง และสามารถเผยแผ่ต่อสังคมได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมาของคัมภีร์อภิธรรมัตถวิภาวินี ซึ่งใช้เป็นเนื้อหาหลักในการแปลมคธเป็นไทยให้ถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์ ศัพท์ สำนวน การประพันธ์และรู้คุณค่าของคัมภีร์ ประกอบด้วยเนื้อหา หลักธรรมสำคัญ การอธิบายธรรมที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อภิธรรมัตถวิภาวินี มี ๙ ประเด็น

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อปีการศึกษา ๓๒๐ (๒๔๐-๘๐-๐)

บรรยาย	การปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
- บรรยาย ๒๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	- ฝึกปฏิบัติ ๘๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา	เป็นไปตามความเหมาะสม สำนักศาสนศึกษา/ของสำนักเรียน

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนรายบุคคล

วิธีการให้คำแนะนำ เข้าพบตามที่นัดหมายและสอบถามในชั้นเรียน วัน ตามที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา
จำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ความรู้		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีความรู้เข้าใจหลักภาษาบาลีทั้งด้านภาษาศาสตร์ ไวยากรณ์ และวรรณคดี ๒. เข้าใจหลักการวิเคราะห์ศัพท์ ประโยคให้เห็นความหมายที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการแต่งฉันทลักษณ์ภาษามคธ ๔. มีความรู้และเข้าใจหลักการนำหลักธรรมไปพัฒนาตนและอธิบายแก่คนอื่น	- กำหนดความรับผิดชอบต่อการเข้าห้องเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนเตรียมการแปลเนื้อหาตามที่กำหนด - มอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และแลกเปลี่ยนความเห็นในชั้นเรียน	- ประเมินผลพฤติกรรมเข้าห้องเรียน - การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - ทักษะการแปลบาลีเป็นไทย - การนำเสนอ ส่งงาน การซักถาม และการอภิปราย
๒. ด้านทักษะ		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. สามารถแปลภาษามคธเป็นไทยและแปลภาษาไทยเป็นมคธอย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ศัพท์ ประโยคภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ๓. สามารถมีทักษะด้านการอ่านเขียน และแต่งฉันทลักษณ์ภาษาบาลีได้ ๔. สามารถนำหลักธรรมที่ได้เรียนบูรณาการใช้ได้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ๕. สามารถใช้วัตรกรรม เพื่อการศึกษา ค้นคว้าภาษาบาลี	- บรรยายเนื้อหารายวิชาตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแปลเป็นประจำทุกวัน - ให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดประจำสัปดาห์ - ให้ผู้เรียนได้สอบวัดผลการเรียนประจำเดือน - สรุปประเด็นหลักของบทเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - ทดสอบความเข้าใจด้วยการแปลบาลีเป็นไทย - ทดสอบความเข้าใจด้วยการถามตอบในห้องเรียน - การสอบวัดความรู้สองครั้ง คือ กลางภาค และปลายภาค
๓. ด้านจริยธรรม		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. ประพฤติตนเป็นศาสนทายาทที่ดี และปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ มหาเถรสมาคม และกฎหมาย	- บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา	- ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา - การใช้การซักถาม - ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด

๒. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความโอบอ้อมอารี ๓. เคารพพระสัทธรรมดัตถิน ถูกผิดโดยยึดหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง ๔. มีความกตัญญูทุกเวที และอ่อนน้อมถ่อมตน ๕. มีความภูมิใจและ จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง - ความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน	- บันทึกสถิติการทำปัญหา
๔. ด้านลักษณะบุคคล		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
๑. มีจริยวัตรนำเคารพเลื่อมใส สำนวณในสมณสาธูป ๒. มีนิสัยใฝ่รู้ในการศึกษา เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะผู้นำ รับผิดชอบภาระหน้าที่ของตนและสังคม ๔. มีความอดทนอดกลั้น ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ๕. มีจิตอาสา เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม	- มอบหมายงานพร้อมทั้งกำหนดให้นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ - การรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับ - การสังเกตและสั่งสอน	- การนำเสนองาน - การปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนในห้องเรียน - ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา โดยมีรายละเอียดการเรียนการสอน ดังนี้

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๑	- แนะนำวิชาและแผนการเรียนการสอน	๒	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๒	บทนำ หลักการแปรรูปเป็น ไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙	๑๐	- อธิบายเนื้อหาบทนำ หลักการแปรรูปเป็นไทย ระดับชั้นประโยค ป.ธ. ๙ - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก่ไขข้อบกพร่อง	
๓	หน่วยที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ อภิธรรมัตถวิภาวินี - ประวัติความเป็นมา - ความสำคัญและจุดมุ่งหมาย - อารัมภคาถา - โครงสร้างเนื้อหาสำคัญ - สรุปเนื้อหาด้านหลักการแปรรูป	๓๐	- แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (การให้คะแนน) - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการเรียนการสอน - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม - ตอบ แก่ไขข้อบกพร่อง	
๔	หน่วยที่ ๒ อภิธรรมัตถวิภาวินี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - ปฐมปริจเฉทวณณนา	๓๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๕	หน่วยที่ ๓ อภิธรรมัตถวิภาวินี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - ทุตติยปริจเฉทวณณนา	๓๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำบท - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๖	หน่วยที่ ๔ อภิธรรมัตถวิภาวินี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - ตติยปริจเฉทวณณนา	๓๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๗	หน่วยที่ ๕ อภิธรรมัตถวิภาวินี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - จตุตถปริจเฉทวณณนา	๓๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	วิธีสอน/กิจกรรมการเรียนรู้และการ สื่อที่ใช้	ชื่อผู้สอน
๘	หน่วยที่ ๖ อภิธรรมตถวิภาวิณี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - ปญจมปริจเฉทวณณนา	๓๐	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๙	หน่วยที่ ๗ อภิธรรมตถวิภาวิณี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - ญจปริจเฉทวณณนา	๓๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๐	หน่วยที่ ๘ อภิธรรมตถวิภาวิณี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - สดตมปริจเฉทวณณนา	๓๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๙ อภิธรรมตถวิภาวิณี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - อญจมปริจเฉทวณณนา	๓๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	
๑๑	หน่วยที่ ๑๐ อภิธรรมตถวิภาวิณี นาม อภิธรรมตถสงคหฐีกา - นวมปริจเฉทวณณนา	๓๒	- วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วย - ฝึกทักษะในการแปล - ฝึกทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ - ถาม/ตอบ อธิบายและปรับแก้ ข้อบกพร่องในการทำแบบทดสอบ	

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและ ความรับผิดชอบ	การสังเกต/การเข้าชั้นเรียน	ทุกครั้ง	
ความก้าวหน้าของความรู้	ทดสอบย่อย	๑	
ทักษะการทำแบบฝึกหัด การ ทำความเข้าใจการเขียนและการ แปลเนื้อหา	ทดสอบย่อย	ทุกครั้ง	

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการใช้ภาษาบาลีเพื่อการวิเคราะห์และจัดการข้อมูล	มอบหมายชิ้นงาน/การนำเสนองาน		
สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนข้อสอบกลาง จากกองบาลีสนามหลวง		๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้

๑.ตำราหลัก พระสุมังคลเถระ. (พ.ศ.๒๕๕๓). อภิธมฺมตถสงคหปาติยา สห อภิธมฺมตถวิภาวินี นาม อภิธมฺมตถสงคหฎฐิกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย. คณะกรรมการแผนกตำรา มหาจุฬาราชวิทยาลัย. (พ.ศ.๒๕๕๓). อภิธัมมัตถสังคหบาลี และ อภิธัมมัตถวิภาวินีฎฐิกา ฉบับแปลเป็นไทย. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
๒.ข้อมูลสำคัญ พระญาณกิตติเถระ. (พ.ศ.๒๕๕๓). อภิธมฺมตถวิภาวินียา ปญจิกา นาม อตถโยชนา (ปฐโม ภาโค). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย. _____ (พ.ศ.๒๕๕๓). อภิธมฺมตถวิภาวินียา ปญจิกา นาม อตถโยชนา (ทุติโย ภาโค).กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย. _____ (พ.ศ.๒๕๕๓). อภิธมฺมตถวิภาวินียา ปญจิกา นาม อตถโยชนา (ตติโย ภาโค).กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย. พระอภิธรรมปิฎก คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ -

กำหนดการสอบบาลีสนามหลวง

การสอบครั้งที่ ๑		
การสอบ ครั้งแรก	ประโยค ป.ธ.๖	วันขึ้น ๒, ๓ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๗	วันขึ้น ๒, ๓ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๘	วันขึ้น ๔, ๕. ๖ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๙	วันขึ้น ๔, ๕. ๖ ค่ำ เดือน ๓
การสอบ ครั้งหลัง	ประโยค ๑-๒	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๓	วันแรม ๑๐, ๑๑, ๑๒ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๔	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๓
	ประโยค ป.ธ.๕	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๓
	ตรวจข้อสอบ ครั้งที่ ๑	วันแรม ๒ - ๖ ค่ำ เดือน ๔
การสอบ ครั้งที่ ๒		
การสอบ ครั้งที่ ๒	ประโยค ๑-๒	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๕
	ประโยค ป.ธ.๓	วันแรม ๑๐, ๑๑, ๑๒ ค่ำ เดือน ๕
	ประโยค ป.ธ.๔	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๕
	ประโยค ป.ธ.๕	วันแรม ๑๐, ๑๑ ค่ำ เดือน ๕
	ตรวจข้อสอบ ครั้งที่ ๒	วันขึ้น ๑๐ - ๑๒ ค่ำ เดือน ๖

สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง
วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐
โทร. ๐๒ ๔๐๘ ๒๕๐๐, ๐๒ ๘๖๙ ๐๔๘๕

